

ת"פ 23683/11/21 - מדינת ישראל נגד ג'יהאד נסאר

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 23683-11-21 מדינת ישראל נ' נסאר
לפני כבוד השופט מוחמד עלי

מדינת ישראל
ע"י עו"ד א' גולדשטיין
מפרקליטות מחוזי חיפה

המאשימה

ג'יהאד נסאר
ע"י עו"ד ו' לידאוי

נגד
הנאשם

הכרעת דין

כתב האישום

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום שמייחס לו עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 בשילוב סעיף 335 (א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**); ושיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

2. בפתח כתב האישום צוין כי במועד הרלוונטי לאישום התגורר הנאשם ביישוב עראבה; כי מוסטפא נסאר (להלן: **מוסטפא**), יליד 1988 הוא אחיו של הנאשם; וכי בין הנאשם ומוסטפא לבין בלאל אלענתר (נסאר) יליד 1980 (להלן: **בלאל** או **המתלונן**) קיים סכסוך.

בכתב האישום נטען כי ביום 5.10.2021 סמוך לשעה 17:00 על רקע הסכסוך, הגיע בלאל אל חצר ביתו של הנאשם, כשהוא אוחז בידו אלה. באותה העת היו במקום הנאשם ומוסטפא.

בין בלאל לבין הנאשם התפתח עימות מילולי במהלכו דחף הנאשם את בלאל מספר פעמים והצמיד אותו לגדר סמוכה. בשלב זה, התפתח בין השניים עימות פיזי והם דחפו זה את זה ואחזו זה בזה. תוך כדי העימות הניף בלאל את המקל לעבר ראשו ופלג גופו העליון של הנאשם.

בתגובה למעשיו של בלאל, רץ מוסטפא לעבר בלאל והנאשם והחל להכות את בלאל באגרופים, תוך כדי

שהנאשם ובלאל נאבקים זה בזה.

בשלב זה, הגיעו למקום אמו של בלאל, חאג'ה נסאר (להלן: **חאג'ה**), אחיו נדאל אלענתר (נסאר) יליד 1991 (להלן: **נדאל**), ובני משפחה נוספים. נדאל ניגש אל מוסטפא והכה אותו במכות אגרופ והשניים החלו להתקוטט. באותה העת ניסתה חאג'ה להרגיע את הרוחות ולהפריד בין הנאשם, בלאל ומוסטפא ואף משכה את המקל מידיו של בלאל.

בהמשך, נטל הנאשם את המקל מידה של חאג'ה וחבט באמצעות המקל בראשו של בלאל, המתלונן, מכה אחת. כתוצאה מהמכה נפל בלאל ארצה ובמשך מספר דקות התקשה לנוע.

הנאשם ומוסטפא נמלטו מהמקום והנאשם שהה בבריחה עד ליום 24.10.2021, שאז הסגיר את עצמו למשטרה. כל זאת עשה הנאשם בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עיוות דין.

לאחר מכן, בלאל קם וחזר אל ביתו, הנמצא בקרבת מקום, התיישב על גרם המדרגות והתמוטט. לאחר מכן הובהל לבית החולים "המרכז הרפואי לגליל" לצורך קבלת טיפול רפואי, כשהוא מחוסר הכרה.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמו לבלאל פציעות וחבלות חמורות שתוארו בכתב האישום כלהלן: חתך בקרקפת פרונטלית משמאל, שברים בעצם טמפלרית, שבר קווי פריטוטמפלרי מימין, שבר קווי פרונטו-פריטוטמפלרי משמאל, דימומים במח, ובכללם - דימום סב דוראלי בעובי מקסימלי של 1.2 ס"מ לאורך הימספירה הימנית, דימום סב דוראלי על פני הפלקס והטנטוריום האחורי, דימום תת עכבישי בהימספירה הימנית, באונה פרונטלית משמאל ובמיסטרנות בזאליות, הרחבה קלה של חדר קונטרה ליטרלי, סימני בצקת מוחית, סטיית קו אמצע לצד שמאל עד 1.3 ס"מ.

בעקבות החבלות שנגרמו לבלאל, הוא נותח בראשו והועבר למחלקה לטיפול נמרץ נוירוכירורגי, כשהוא מורדם ומונשם, וזאת עד ליום 13.10.2021. עוד צוין בכתב האישום כי נכון למועד הגשת כתב האישום, המתלונן היה מאושפז בבית החולים וחסר יכולת לתקשר עם הסובבים.

תשובת הנאשם ומהלך הדיון

3. הנאשם כפר בעובדות כתב האישום וטען כי לא תקף את המתלונן ולא גרם לחבלה. בדיון שהתקיים ביום 7.12.2021 הוסיף הסנגור ומסר פירוט לכפירת הנאשם. הנאשם לא חלק על סעיפים 1 ו-2 לכתב האישום והוסיף וטען כי בניגוד לאמור בסעיף 3 לכתב האישום - לא קיים סכסוך. באשר לנטען בסעיף 4 לכתב האישום צוין, כי אכן בלאל הוא זה שהגיע עד לחצר ביתו של הנאשם כאשר הוא אוחז בידו מקל ובמקום נכחו הנאשם ומוסטפא; תחילה היה מוסטפא, והנאשם הצטרף על מנת להרגיע את בלאל. בהתייחס לנטען בסעיף 5 לכתב האישום, צוין כי הנאשם הפריד וניסה להרגיע את בלאל אשר בכל אותה עת החזיק בידו מקל. כן נטען כי בלאל הוא זה אשר תקף הן את מוסטפא והן

את הנאשם באמצעות המקל ופגע בו בפלג גופו העליון, בכתף. הסנגור הוסיף וציין כי הנאשם ניסה לנטרל בכל כוחו את בלאל ולהוציא מידו את המקל שאותו החזיק; כי הוא לא היה מצויד במקל בשום שלב; כי לא תקף את בלאל; וכי הוא עצמו נפגע באירוע. עוד צוין כי בלאל הגיע עם רכבו, נכנס לתוך חצר הבית של הנאשם, החזיק בידו מקל, לא הוציא את המקל מידו באף שלב, והוא זה שהתחיל לתקוף. כמו כן, טען הסנגור כי הנאשם לא שיבש מהלכי משפט.

4. בישיבת יום 1.3.2022 ציין הסנגור כי לנאשם טענה מקדמית. ביום 17.3.2022 העלה הסנגור על הכתב את טענותיו במסמך "תשובה מתוקנת לכתב האישום". באותו מסמך נטען, כי יש לבטל את כתב האישום בשל טענה של הגנה מן הצדק לפי סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982 (להלן: **חסד"פ**), זאת משום האכיפה הבררנית שנקטה המאשימה. נטען כי על אף שבחומר החקירה קיימות ראיות שקושרות את בלאל להחזקת מקל, לתקיפת הנאשם ואחיו מוסטפא ולגרימת חבלת גוף לשניהם - המאשימה לא הגישה כתב אישום נגד בלאל. לגישת הנאשם, היה צריך לייחס לבלאל את אותו אישום שיוחס לנאשם. נוסף לכך, נטען כי קיימות ראיות שטמון בהן פוטנציאל להרשעת בלאל בעבירות נוספות, ובכללן סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה וחבלה בכוונה מחמירה, בגין נהיגתו המסוכנת במהלכה ניסה לדרוס את מוסטפא. לשלמות התמונה יצוין כי הסנגור לא עמד על הכרעה בטענות כהילוך מקדמי, וביקש להותיר את ההכרעה בהן להכרעת הדין בשל הצורך בבירור עובדתי בנוגע לטענות אלו (ישיבת יום 3.4.2022).

5. לאור כפירת הנאשם התקיימו מספר ישיבות לשמיעת הראיות. בתאריכים 8.5.2022, 29.5.2022, 12.6.2022 ו- 23.6.2022 נשמעו ראיות המאשימה, ובתאריכים 30.6.2022 ו- 18.7.2022 נשמעו ראיות ההגנה. בישיבה שהתקיימה ביום 18.9.2022 סיכמו הצדדים את טענותיהם בעל-פה, והסנגור אף הקדים והגיש סיכומים בכתב.

דין והכרעה

6. לאחר שראיות הצדדים הונחו לפניי והאזנתי לסיכומי הטענות, מסקנתי כי היא המאשימה הרימה את הנטל המוטל עליה והוכיחה את אשמת הנאשם מעבר לכל ספק סביר. לפיכך, יש להרשיע את הנאשם בכל העבירות שיוחסו לו. כמו כן, וכפי שיפורט בהמשך, אין לקבל את טענת הנאשם כדי יש לבטל את האישום בשל הגנה מן הצדק.

זו התוצאה בתמצית וכעת לפירוט.

חבלה חמורה בנסיבות מחמירות

הכרעה עובדתית

7. ההכרעה העובדתית מתמקדת באירוע הקטטה ובשאלה אם המאשימה הצליחה להרים את הנטל המוטל עליה ולהוכיח את אשמתו של הנאשם מעבר לכל ספק סביר. ההכרעה נסמכת בעיקר על ניתוח עדויותיהם של עדים

שנכחו במקום (לצד ראיות נוספות). יוער כי כתב האישום כולל גם פירוט שחורג מהתיאור העובדתי של יסודותיהם העובדתיים של העבירות, כמצופה מן המאשימה לעשות (ראו בעניין זה: מוחמד עלי "על סדרי דין וראיות בדרך לקביעת מתחם עונש הולם" הפרקליט נד 19 (2016); "דרך ניסוח כתב האישום" הנחיות פרקליט המדינה 1.3 (התשס"ט)). בכתב האישום מתואר בין היתר הרקע לאירוע וחלקו של בלאל באירוע האלים לרבות הצטיידותו באלה והנפתה לעבר הנאשם.

8. **זירת האירוע** - חצר ביתו של הנאשם שמצוי בסמוך לביתו של בלאל; מדובר אפוא בשכנים. **מועד האירוע** - 5.10.2021 בסביבות השעה 17:00. **המעורבים העיקריים** באירוע הם בני משפחה, וליתר דיוק בני דודים: מצד אחד האחים **בלאל** (הוא המתלונן) ו**נדאל**; ומצד שני **הנאשם** (**ג'יהאד**) ואחיו **מוסטפא**. לכל אחד מהמעורבים חלק באירוע האלים וכולם, מלבד מוסטפא, העידו במשפט. כתב האישום מזכיר גם את אימם של בלאל ונדאל - **חאג'ה**, כמי שהגיעה אל המקום, ניסתה להרגיע את הרוחות, משכה את האלה מידו של בנה המתלונן בלאל ובהמשך, לפי כתב האישום, הנאשם נטל את המקל מידה וחבט בראשו של בלאל. על מנת להשלים את התמונה נציין, כי במשפט העידו גם בני המשפחה הבאים: **נג'מיה** - זוגתו של בלאל; **ריזק** - אביהם של בלאל ונדאל; ו**ואכד** - אביהם של הנאשם ומוסטפא; זאת לצד עדים נוספים שנביא את דבריהם בהקשר המתאים בהכרעת הדין.

9. נעבור לניתוח הראיות. תחילה נפרט את גרסת בלאל-המתלונן, לאחר מכן את גרסת יתר העדים ובסוף נתייחס לעדות הנאשם ועדי ההגנה. במהלך הדיון בעדויות נשזור גם ראיות נוספות שהוגשו ונביא את מסקנותינו לגבי התמונה העובדתית העולה מן הראיות. כפי שצוין, מארג הראיות מוליך למסקנה כי יש להרשיע את הנאשם.

10. ניתוח הראיות ילווה בהפניה לסרטונים שמתעדים חלק מן האירוע. בהמשך נתייחס בהרחבה לסרטונים, אך כבר עתה נציין כי מדובר בשלושה סרטונים קצרים שהוגשו כראיה (ת/4). שני סרטונים הם תיעוד ממצלמות אבטחה שמותקנות בביתו של הנאשם (סרטון 006, וסרטון 007). סרטון נוסף (סרטון 008) הוא תיעוד שנעשה באמצעות מכשיר הטלפון של זוגתו של הנאשם - סמאח, שלא הייתה עדה במשפט.

11. **בלאל-המתלונן**. בלאל העיד בבית המשפט, כמו כן הסגור ביקש להגיש את הודעתו במשטרה מיום 10.2.2022 (סומנה נ/5, עמ' 61 לפרוטוקול - כל ההפניות הן לפרוטוקול אלא אם צוין אחרת). בלאל סיפר בעדותו בבית המשפט על שיחות מקדימות שהיו בינו לבין מוסטפא כשהוא היה מחוץ ליישוב מגוריו לרגל עבודה, אשר שופכות אור על הרקע לאירוע האלים שהתרחש לאחר מכן. לפי תיאורו של בלאל, מוסטפא התקשר אליו ובפיו טרזניה על כך שהוא דיבר בו סרה והטיח בו "יראה אותו חוזר הביתה" (עמ' 13, ש' 19; עמ' 29, ש' 11-33). בשלב מסוים במהלך השיחות קילל בלאל את מוסטפא ואביו באמרו לו "נעל על הראש שלך ושל אביך" (עמ' 30, ש' 1). בלאל ניתק את השיחה אך מוסטפא המשיך לשלוח לו מסרונים באמצעות ה"ואצאפ" שכללו טון של איום. ההתנהלות שהייתה בין המתלונן לבין מוסטפא, הן באשר למועד חילופי הדברים והן באשר לתוכן הדברים, נתמכת בראיות שהופקו ממכשיר הטלפון של בלאל (ת/1 שמתעד את ההודעות שהוחלפו בין בלאל למוסטפא). בהודעה קולית ששלח מוסטפא לבלאל בשעה 16:33 נאמר "אם אתה גבר ואומר נעל על הראש שלי והראש של אבא שלי אז תענה לטלפון". בלאל השיב "תצא מהראש שלי ילד". בהמשך התנהלו חילופי הודעות בין השניים (ראו גם ת/31 לגבי מועדי השיחות וההודעה).

12. לגרסת בלאל, בשל חששו ממוסטפא, הוא התקשר לדודו ואכד, אביו של מוסטפא, על מנת שירגיע את הרוחות. בסופו של דבר לא ניתן לסמוך על דודו, התקשר בלאל לדוד נוסף ולבסוף התקשר לאביו, כל זאת בעודו בדרך (עמ' 13, ש' 23-17; עמ' 16, ש' 17-13; עמ' 30, ש' 7; עמ' 31, ש' 10; עמ' 32, ש' 3 ואילך). לדברי בלאל, בשיחה עם אביו, הוא נוכח לדעת כי אביו מעודכן וכי סבר שהבעיה נפתרה (עמ' 16, ש' 20; עמ' 32, ש' 25). ברם, כבר עתה יצוין כי התנהלותו האלימה של בלאל עם הגעתו לזירת האירוע, לא עולה בקנה אחד עם גרסתו לפיה הוא חשש ממוסטפא וכי ניסה לפתור את המחלוקת בדרכי שלום עוד לפני הגעתו לביתו, ודבריו לגבי תוכן שיחותיו עם דודו נותרו ללא תמיכה ראייתית מספקת.

13. על אשר התרחש עם הגעתו למקום סיפר בלאל כך:

"הגעתי. בשביל להיכנס לבית שלי, אני חייב לעבור דרך הבית שלהם, מוסטפא נעמד שם באמצע הכביש מלמעלה, ככל שהתקרבתי הוא זז הצידה, כשנכנסתי עם הרכב לידו הוא נתן מכה לרכב בחלק האחורי עם אלה. לקחתי את הרכב כמה מטרים קדימה וירדתי מהרכב עם אלה גם אני... ולא הספקתי להגיע למוסטפא, לא הצלחנו לדבר 3 מילים כי זה היה מרחוק פתאום [הנאשם] יצא מהבית והתחיל לדחוף אותי בחזה היו דחיפות ביני לבינו, חלק מהדברים שהוא אמר 'בוא תרביץ לי' וגם הוריד את הראש. לא עשיתי כי לא באתי לריב... [הנאשם] ניסה לקחת את האלה ממני, אני סירבתי לתת לו, ואז הגיעה אמא שלי, הגיעה ראשונה. ואז הבאתי לה את האלה, היא צעקה עלי מה אני עושה, הבאתי לה את [המקל], האלה. היא נעמדה באמצע בינינו, ביני לבין [הנאשם] כדי להפריד... נעמדתי ואמא שלי באמצע ביני לבין ג'יהאד ומוסטפא היה מאחוריי. לא ראיתי איך [הנאשם] הצליח לקחת את המקל מאמא שלי, הוא גבוה יותר מאמא שלי, הביא לי מעל אמא שלי מכה בראש וזהו נפילתי ברצפה במקום" (עמ' 16, ש' 31 ואילך).

14. עדותו של בלאל הייתה עשירה בפרטים וכללה את השתלשלות הדברים, את המיקום של כל אחד מן הנוכחים במקום וכן את סדר הפעולות שהובילו לפגיעה בו. בלאל העיד כי בשלב מסוים הוא אחז באלה (שמשמשת מקל של טוריה (מעדר)), אך לאחר הגעת אמו, היא לקחה ממנו את האלה (עמ' 24, ש' 25). בלאל גם פירט לגבי מיקום המעורבים. הוא ציין כי מוסטפא היה מאחוריו, אמו חאג'ה עמדה מולו והנאשם מאחוריה, והוא הבחין בכך שהנאשם מכה בו באלה מעל הראש של אמו-חאג'ה (עמ' 24, ש' 22). כמו כן ציין בלאל כי מוסטפא היה מאחוריו וניסה כל הזמן למשוך אותו מהידיים ומהחולצה (עמ' 25, ש' 8). כאן המקום לציין כי לנוכח דבריו של בלאל עצמו, אינני מקבל את דבריו של **ריזק**, אביו של בלאל, לפיהם לבלאל לא היה מקל כלל וכי "המקל היה של [הנאשם]" (עמ' 53, ש' 16).

15. כפי שניתן ללמוד מן הראיות, לאחר שבלאל קיבל מכה באמצעות האלה, הוא המשיך לצעוד ואף בשלב מסוים עלה לרכבו עד שהגיע דודו והוריד אותו מהרכב, ובהמשך התמוטט ונלקח לבית החולים (עמ' 38, ש' 1). העובדה כי המתלונן, בלאל, לא העיד לגבי מקטע זה של התרחשות, לדבריו משום שאחרי שקיבל את המכה לא זכר כלום (עמ' 37, ש' 8), אין בה כדי לפגוע בגרסתו, שכן החסר מולא בראיות אחרות. נג'מיה זוגתו של המתלונן ציינה כי לאחר שהוא קיבל את המכה, נפל על הרצפה אך לאחר מכן קם, הגיע עד למדרגות ביתו ולא הצליח להמשיך (עמ' 44, ש' 1, 6; ראו גם עדות חאג'ה בעמ' 46, ש' 7-12; עדות ואכד, עמ' 66, ש' 16-31).

16. תוכן עדות בלאל מאפשר לטעת אמון בגרעין גרסתו; נתונים נוספים מלמדים על מהימנות הגרסה ככל שהיא נוגעת לטענה כי הנאשם חבט בו באלה. בלאל סיפר את הדברים כהווייתם; לא הכחיש כי קילל את מוסטפא בשיחת הטלפון לפני הגעתו לבית; ולא ניסה להתנער מכך שהוא שוחח עם קרובי משפחתו על האירוע (עמ' 27, ש' 30; עמ' 28, ש' 15). בהינתן מצבו הרפואי של המתלונן לאחר האירוע, הוא לא נחקר מיד לאחר האירוע. בלאל נחקר לראשונה על ידי המשטרה רק ביום 10.2.2022, למרות שמצבו הרפואי אפשר חקירתו חודשים לפני כן (ראו החלטת כב' השופט טובי מיום 1.3.2022 בבקשה לתיקון כתב האישום; הדבר עולה גם מאסופת המסמכים הרפואיים - ת/3). על רקע מצב דברים זה, טען הסנגור בסיכומיו כי יש לתת משקל נמוך ואף אפסי לגרסת בלאל. הגם שמקובל עלי טיעון הסנגור כי יש לנהוג משנה זהירות ביחס לעדות בלאל, אין לקבל את הטענה הגורפת כי משקלה הוא אפסי. הסיבה שיש לנקוט זהירות נעוצה במועד המאוחר בו נגבתה עדות בלאל בשילוב המצב הרפואי בו היה נתון. על רקע כך, יש לבחון היטב את דבריו שמא יש בהם אימוץ של מידע שנקלט על ידי אחרים ולא על ידו הוא בעצמו (ראו גם עמ' 27, ש' 32, שם ציין בלאל כי "בימים הראשונים שמעתי שמועות ואחר כך נזכרתי, חזר לי הזכרון"; כמו כן תצוין העובדה כי מטבע הדברים שוחח עם בני משפחתו על האירוע). עם זאת, נראה כי עדות בלאל, אשר התאפיינה בפרטים רבים, מלמדת כי ניתן לחלץ ממנה מסקנות מהימנות לגבי מקטע האירוע שעניינו המכה שהנחית עליו הנאשם. נזכיר עוד כי גרסת המתלונן אינה עומדת בבדידות. לה מצטרפות עדויות וראיות נוספות מהימנות, אליהן נידרש בהמשך.

17. בלאל טען כי מוסטפא היה גם הוא עם מקל וכי נתן מכה לחלק האחורי של רכבו כאשר חלף במקום ואף גרם נזק לרכבו. אף אחד מהעדים לא ציין כי למוסטפא היה מקל ולא הונחה כל ראייה שמצביעה על כך שמוסטפא החזיק מקל. בחקירתו הנגדית נשאל בלאל על טענתו כי מוסטפא החזיק מקל. תשובותיו לפיהן "בסוף נשאר רק המקל שהבאתי מהרכב..." וכי "בזמן הקטטה לא היה עוד מקל חוץ ממה שהבאתי" (עמ' 34, ש' 4-15), לא נותנת מענה מספיק לתהיות לגבי טענתו כי מוסטפא החזיק מקל נוסף. חשוב מכך, בסרטונים (אליהם נתייחס בהמשך) ניתן לראות כי מוסטפא לא אוחז במקל למרות שבלאל אוחז באלה ומתנהג בתוקפנות (ואיני מתעלם מכך שהסרטונים לא מתעדים את כל האירוע). כמו כן לא הוצגה ראייה כלשהי לגבי הנזק הנטען לרכב (מהודעתו במשטרה עולה כי בלאל נתבקש לעשות כן, ראו הערת חוקר בשורה 53 להודעת בלאל במשטרה, נ/5). לפיכך, הנני דוחה את טענתו של בלאל כי מוסטפא החזיק מקל וכי הוא הכה בחלק האחורי של רכבו כאשר חלף במקום.

18. בשלב זה נסטה מניתוח הראיות ונתייחס לאפשרות כי בית המשפט יקבל חלק מן העדות וידחה את חלקה האחר, אפשרות שתלווה אותנו לא רק בניתוח עדות המתלונן בלאל. אכן, קבלת חלקים מגרסתו של עד ודחיית חלקים אחרים ממנה הוא הילוך אפשרי. העובדה כי נדחו חלקים של הגרסה לא מוליכה למסקנה כי יש לדחות את הגרסה העובדתית בכללותה.

תחילת נבירה כי פרכות וסתירות שנמצאו בעדות אינן מחייבות בהכרח את המסקנה כי העדות לא מהימנה או כי גרעין הגרסה נטול אמינות. שכן, "לא כל עד שמשקר או טועה בחלקים מעדותו, יש לקבוע כי אינו דובר אמת בגרסתו המרכזית..." (ע"פ 511/11 מריסאת נ' מדינת ישראל (14.3.2012); ראו גם ע"פ 2478/12 אנגבריה נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (13.5.2015); ע"פ 8444/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (27.10.2016)). בעניין זה נפנה לכלל הקבוע בסעיף 57 לפקודת הראיות לפיו "סתירות בעדותם של עדים אין בהן, כשלעצמן, כדי למנוע את בית המשפט מקביעת עובדות שלגביהן חלו הסתירות". כמו כן, יש לזכור כי המדובר במקרה בו ניתוח הראיות נעשה בעיקר על בסיס אמרות ועדויות של עדי ראייה לגבי התרחשויות מהירות ומרובות משתתפים. בהינתן כך, קשה

לצפות למארג עובדתי מלא וקוהרנטי מושלם חף משגיאות (ע"פ 2099/15 פלוגי נ' מדינת ישראל, פסקה 50 (22.5.2016); ע"פ 564/78 שחאדה נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד לג(3) 77 (1979)). בהרבה מקרים מארג עובדתי תואם, במיוחד כזה שבא מעדים בעלי קרבה משפחתית, עשוי לעורר חשד להיעדר מהימנות ולתיאום גרסאות (ע"פ 10357/06 אבו דיב נ' מדינת ישראל (6.8.2007); ע"פ 127/62 בן בסט נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד טז(2) 1376, 1373 (1962), ע"פ 143/74 מזרחי נ' מדינת ישראל, פ"ד כט(2) 240, 238 (1975); ע"פ 564/78 שחאדה נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד לג(3) 77, 79 (1979); ע"פ 611/80 מטוסיאן נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(4) 85, 113-112 (1981)).

לא זו אף זו, ניתן במקרים המתאימים לעשות שימוש בכלל של פלגין דיבורא, אשר מאפשר לבית המשפט לפצל את גרסתו של עד ולאמץ חלק ממנה בלבד, באופן שבית המשפט לא יצטרך לבחור בין שתי חלופות קצה - קבלתה או דחייתה של הגרסה במלואה (יניב ואקדמי דני ראיות כרך א 386-383 (2020)). הכלל של פלגין דיבורא נטוע בניסיון החיים, שמלמד כי לעיתים עד מוסיף לעובדות נדבכים שאין בהם אמת. ברי כי שימוש בכלל האמור מצריך להניח טעם שמצדיק את השימוש בו על רקע נסיבותיו של כל מקרה.

במקרה שלפנינו, השימוש בכלל של פלגין דיבורא נגזר ממאפייניו הטבועים של האירוע. משני צדי המתרחש שתי קבוצות ניצות שכל אחת מהן הייתה שותפה, היא או חלק מיחידה, באירוע אלים. מצד אחד בלאל ואחיו נדאל ומצד שני הנאשם ואחיו מוסטפא. אמנם, התוצאה המשמעותית ביותר באירוע הייתה הפגיעה החמורה בבלאל, אך גם מעורבים נוספים, ובכללם בלאל - לא טמנו ידם בצלחת. על רקע מצב דברים זה, ניתן לצפות כי במהלך עדותם של חלק מן העדים, יטו להצניע את האלימות שנקטה הקבוצה אליה הם משתייכים, למצוא הצדקות להתנהגותה או לצבוע אותה בצבעים נורמטיביים (השוו: ת"פ (מחוזי ב"ש) 57436-06-13 מדינת ישראל נ' מאי-וינטרס (24.12.2015)). במקרה שלפנינו, הדבר ניכר בעיקר מעדותם של הארבעה - בלאל, נדאל, מוסטפא והנאשם; וכן מעדותם של חלק מחבריו של הנאשם שסעדו עמו בביתו עובר לאירוע.

בלאל טען כי יש להציב את תוקפנותו בתבנית של "הגנה עצמית" (וכך גם עשה הנאשם, ועל כך בהמשך), וטען כי כל שניסה לעשות הוא להדוף את הנאשם ולהפחידו במטרה להרחיקו מהמקום. מצב הדברים אינו כך. מהראיות עולה כי בלאל החזיק באלה, בינו לבין הנאשם התפתחה קטטה שכללה דחיפות ובשלב מסוים הוא אף הניף את האלה. הנפת האלה נצפית בבירור באחד הסרטונים שנקטע בשלב זה. ניתן להוסיף ולקבוע, על בסיס ההיגיון והשכל הישר (וגם על בסיס עדותו של הנאשם), כי בלאל הנחית מכה על חלק גופו העליון של הנאשם (ועל כך המאשימה לא חלקה בסיכומיה). כמו כן, כאמור, דחיית את טענת בלאל כי מוסטפא החזיק מקל. הגם שלא קיבלתי את חלקה של גרסת בלאל בעניינים אלו, אין מניעה לקבל את החלק הקשור במכה שהנחית הנאשם על ראשו. הגרסה לגבי חלק זה של האירוע נמצאה מהימנה ונתמכת בראיות נוספות.

זה הזמן אפוא להמשיך בתיאור הראיות הנוספות שמצביעות על כך שהנאשם הכה באלה - שהייתה בידי בלאל והגיעה לידי - בראשו של זה האחרון.

19. **חאג'ה** אמו של המתלונן הייתה בין הראשונים שהגיעו לקטטה מיד לאחר שהתפתחה. זאת ניתן לראות

בבירור בסרטונים. חאג'ה תיארה כי לאחר שהתקשרה למשטרה, חשה למקום וראתה את הנאשם ובלאל מחזיקים באלה ומושכים בה. היא לקחה את האלה מבלאל אך הנאשם לקח אותה ממנה. היא תיארה כי עמדה מול הנאשם ובשלב מסוים היא הופלה ארצה על ידי בלאל ומוסטפא שהיו מאחוריה (עמ' 45, ש' 11-22). אשר לשאלה המרכזית מי הכה את בנה בלאל - העדה ציינה כי המכה הייתה כאשר היא הייתה על הרצפה ועל כן לא ראתה את המכה, אך היא ציינה כי כאשר הנאשם לקח ממנה את האלה הוא היה מולה והניף את האלה אל על. חאג'ה סיפרה בכנות כי אמירתה במשטרה כי מי שהכה את בלאל הוא הנאשם הייתה פרי הסקת מסקנה "שמי שהרים את המקל הוא שהיכה" (עמ' 49, ש' 1, 14-15). חאג'ה הקפידה למסור עדות מדויקת להפליא, תוך תיאור מפורט והיצמדות לאירועים שראה וחווה. כך, למרות שבלאל, בנה, נפגע באורח קשה, לא אישרה כי ראתה במו עיניה את המכה שהנחית הנאשם ואף אישרה כי בנה הנוסף נדאל אחז בקלשון בשלב מסוים. זאת ועוד, תיאורה של חאג'ה לגבי מיקומם של כל אחד מן המעורבים - הנאשם, המתלונן ומוסטפא - תואם את גרסתו של בלאל. העובדה כי היא נפלה על הרצפה אף תואמת את דבריה של כלתה - נג'מיה - שהייתה לידה וגם היא ראתה את האירוע.

20. **נג'מיה** היא זוגתו של בלאל והייתה עדה לאירוע. בסרטון 008 ניתן לראות כי נג'מיה מגיעה אל מקום הקטטה (דקה 1:21; עמ' 39, ש' 6). נג'מיה סיפרה בעדותה בבית המשפט כי היא ראתה במו עיניה את השלושה - הנאשם, מוסטפא ובלאל - רבים ודוחפים אחד את השני. היא הגיעה אליהם יחד עם חמותה חאג'ה, אך בשונה מחמותה, לא נכנסה בתווך משום שהייתה בהריון, והסתפקה בכך שביקשה מהם שיחדלו ממעשיהם. העדה תיארה כי בשלב מסוים חאג'ה לקחה את האלה, נפלה על הרצפה, האלה נפלה, הנאשם נטל את האלה, הניפה בשתי ידיו והכה בה את בלאל (עמ' 39, ש' 4-30; עמ' 41, ש' 24-26; וראו גם בחקירתה הנגדית עמ' 42, ש' 1, 3, 11, 21; עמ' 43, ש' 27). לשלמות התמונה יצוין כי נג'מיה אישרה כי בשלב מסוים נדאל, גיסה, החזיק קלשון (עמ' 43, ש' 7). נג'מיה הייתה קרובה מאוד למוקד האירוע, דבר שנלמד גם מהתיעוד בסרטונים, וראתה את הדברים במו עיניה.

אמנם, המדובר בזוגתו של המתלונן, אך התרשמותי היא כי ניתן לטעת אמון בדבריה. נג'מיה מסרה את דבריה באופן משכנע, לא ניסתה להפחית מחלקו של בעלה או גיסה, נדאל, באירוע, ועדותה עולה בקנה אחד עם גרסת בלאל (ולא נעלמו מעיני דבריה כי היא ובעלה שוחחו על האירוע). חשוב מכך, דבריה של נג'מיה מתיישבים עם התמונה הכוללת כפי שהיא עולה מן הראיות. אכן, נג'מיה מסרה בעדותה בבית המשפט כי חאג'ה נפלה על הרצפה, האלה נפלה על הרצפה וכי הנאשם נטל אותה מהרצפה, בעוד שחאג'ה ציינה כי הנאשם נטל את האלה מידיה. אינני סבור כי יש בסתירה זו, כדי לפגום במהימנות שיש לייחס לגרסת נג'מיה. אמנם שתי העדות עמדו בקרבת ההתרחשות, אך ייתכן כי כל אחת מהן ראתה את האירוע בפוזיציה מסוימת וייתכן כי נג'מיה כרכה את נפילת חאג'ה עם נפילת האלה שהייתה בידה. אף לא מן הנמנע כי האירוע הטראומתי בו המתלונן, בלאל, בעלה של נג'מיה, נפגע באורח קשה, השפיע על קליטת פרטי האירוע, אחסונו בזיכרון ושלילתם בהמשך. לבסוף יצוין כי בשחזור שערכה נג'מיה בסמוך למקרה (ת/5), היא לא ציינה כי האלה נפלה על הרצפה.

[במאמר מוסגר יצוין כי נג'מיה שחזרה את האירוע והשחזור הוגש ללא התנגדות - ת/5; כמו כן הסנגור ביקש להגיש את הודעות העדה במשטרה, נ/3, נ/4, תוך שציין כי הגשתן לא נועדה לצורך אמיתות התוכן אלא לצורך הפניה לסתירות; בנסיבות אלו לא ניתן לעשות שימוש בהודעות העדה במשטרה לשם אמיתות התוכן; להרחבה לגבי הכח הראייתי של עדות עד שנמסרה במשטרה והוגשה לבית המשפט ראו: ע"פ 10121/09 **פלואני נ' מדינת ישראל**, פסקה 20-18 (3.4.2013), ע"פ 5459/12 **אבו טיר נ' מדינת ישראל** (30.7.2013); ד"ר אלקנה ליסט "להגיש (אמרת עד

תביעה שנחקר בחקירה נגדית כדי להצביע על סתירות בין האמרה לעדות בבית המשפט) או לא להגיש. זוהי השאלה"
הסניגור 209 (2014).

21. **נדאל** הוא אחיו של המתלונן, בלאל. הוא השתתף באירוע באופן פעיל וזאת ניתן לראות בסרטונים 006 ו-007. נדאל העיד בבית המשפט והסניגור הגיש את הודעותיו במשטרה (נ/1, נ/2). בעדותו בבית המשפט ציין נדאל כי הוא שהה בביתו, שמע צעקותיה של אמו, הגיע למקום והבחין בנאשם ומוסטפא, ובלאל באמצע. העד אישר כי הוא הכה את מוסטפא שתי מכות, נשך אותו וזרק אבן לעבר הנאשם. לדברי נדאל, במהלך הקטטה בלאל קיבל מכה מהנאשם ונפל על הרצפה. העד אישר כי הוא ראה במו עיניו כיצד הנאשם תופס את האלה בשתי ידיים, מניף אותה וחובט בבלאל. העד אף אישר כי לאחר מכן הוא רץ לביתו והביא קלשון כתגובה לפגיעה באחיו (עמ' 53, ש' 25-32; עמ' 54, ש' 15-18, ש' 24, 31). נדאל ציין בעדותו כי הפעולות שעשה נועדו להפריד בין המתקוטטים, אך גרסה זו לא מתיישבת עם מה שנצפה בסרטון ועם יתר הראיות. זאת ועוד, העד ציין כי במהלך הקטטה הוא אמר לנאשם כי המצלמות שלו עוד יכניסו אותו למעצר, והבהיר כי משפט זה נאמר בשל סברתו אז כי המצלמות תיעדו את הנאשם תוקף את אחיו (עמ' 54, ש' 24; עמ' 56, ש' 7-9). העובדה כי בהודעתו במשטרה העד התבטא בפני השוטר כי המתלונן הותקף "עם מקל לרוב זה [הנאשם]" (נ/1, עמ' 1, ש' 17), אין בה כדי לפגום במהימנות שאני מייחס לגרעין הגרסה, שכן בהמשך אותה הודעה נשאל העד אם ראה את הנאשם מכה את המתלונן עם מקל ואישר שכן היה (עמ' 2, ש' 21). גם אם תאמר כי העד לא ראה את רגע המכה אלא הסיק מסקנה זו משילוב העובדה כי ראה אלה מונפת בידי הנאשם והעובדה כי ראה את המתלונן על הרצפה - הרי לשתי עובדות אלו כח ראיתי, והן משתלבות היטב עם התמונה העובדתית הכוללת. כמו כן, העובדה כי העד לא מסר בדיוק מרבי את מיקומו של כל אחד מן המעורבים בקטטה, אין בה כדי לפגוע בדבריו, משום שמדובר באירוע דינמי שהתזוזות בו רבות. גם הלחץ שאפף את הסיטואציה והעובדה כי נדאל היה שותף פעיל באירוע, הם גורמים שיכולים להשפיע על מידת הדיוק (ודבריו של העד בעניין זה מקובלים עליי, עמ' 60, ש' 26). לשלמות התמונה יצוין כי מן הראיות עולה כי נדאל הגיע למקום עם קלשון, ועוד לפני שהתמוטט, המתלונן הדף את נדאל ונסה למנוע את הגעתו אל יתר המעורבים בקטטה וכך גם עשו אמו חאג'ה ואדם נוסף שנצפה בסרטון (סרטון 006; עמ' 61, ש' 5-10).

22. מטעם התביעה העידו גם **מוחמד חופזי עאסלה** (להלן: **מוחמד חופזי**) ו**עוביידה עאסלה** (להלן: **עוביידה**). השניים הם חברים. מוחמד חופזי הוא חברו של הנאשם, אך הקשר בין עוביידה לנאשם הוא פחות הדוק. עוביידה התלווה למוחמד והשניים סעדו בבית הנאשם בעת האירוע. שניהם העידו כי בעודם בבית הנאשם שמעו קול חריקת בלמים של רכב, הביטו מחלון הבית וראו את המתלונן כשהוא אוחז אלה ומגיע לכיוון מוסטפא. שניהם מסרו כי הנאשם ביקש מהם להישאר בבית ולא להתערב משום שמדובר בסכסוך בין בני דודים, ואילו הוא ירד למקום הימצא בלאל ומוסטפא. שני העדים הוסיפו וצינו כי הנאשם הרחיק את אחיו מהמקום (מוחמד חופזי עמ' 105, ש' 24-31; עוביידה, עמ' 115, ש' 27-33). שני העדים ביקשו לשוות למעשיו של הנאשם צביון לא אלים. לדבריהם, הוא רצה להפריד בין הנאשם למוסטפא או להגן על עצמו ועל מוסטפא, ברם הראיות שסקרנו עד כה, כמו כן, חלק מהסרטונים, מצביעים על כך שפעולותיו של הנאשם לא תאמו את המתואר על ידי עדים אלו. יתרה מכך, עדותם של השניים לא מתיישבת לגמרי עם הודעותיהם במשטרה, כך למשל ציין עוביידה בהודעתו כי, כאשר ירד [הנאשם] "מוסטפא רצה לתקוף את בילאל ו[הנאשם] היה מנסה להרחיק אותו לאחר מכן כולם התקוטטו והיו דוחפים אחד את השני..." (ת/46, ש' 15).

עוביידה ציין בעדותו בבית המשפט כי הוא לא יודע איך המתלונן נפגע משום שהוא נס מן המקום ולא ראה את האירוע בכללותו (עמ' 118, ש' 31; ועמ' 119 רישא). לעומתו, מוחמד חופזי, חברו של הנאשם, העלה בעדותו בבית המשפט את התזה לפיה אחיו של בלאל, נדאל, הוא זה שחבט בו בטעות, וכי ייתכן שהוא רצה להרביץ לנאשם אך המכה נחתה על אחיו (עמ' 104, ש' 30-33; עמ' 106, ש' 20-21). אינני מקבל את עדותו של העד. ספק אם דברים אלו מתיישבים עם דברי הנאשם בעדותו במשטרה. זאת ועוד, מדבריו של מוחמד חופזי עולה כי המדובר בהערכה שאיננה פרי קליטה ישירה של המכה אלא מסקנה מכך שראה את נדאל מניף את המקל באוויר (עמ' 106, ש' 28; עמ' 114, ש' 9). חשוב מכך, דבריו של העד מוחמד חופזי מעוררים קושי. בניגוד לדבריו בבית המשפט, בהודעותיו במשטרה (ת/47, ת/48) ציין מוחמד חופזי כי הוא לא ראה מי תקף את בלאל; לא ידע לומר במה הותקף בלאל משום ש"כולם היו אחד על השני" (ת/48, ש' 11 ואילך); ולא ציין ולו ברמז כי הוא ראה את נדאל מניף מקל לכיוון בלאל, למרות שהוא הזכיר את העובדה כי בשלב מסוים ראה את נדאל עם מקל.

דבריו של מוחמד חופזי במשטרה היו בתשובה לשאלות פתוחות ושאלות ממוקדות, מכאן, שטענתו כי הדברים לא צוינו במשטרה משום שלא נשאל על הנושא - לא משכנעת. זאת ועוד, התזה שהעלה מוחמד חופזי לא מתיישבת עם יתר הראיות מהן עולה כי נדאל הצטייד בקלשון בשלב מאוחר של האירוע (והדבר אף עולה מסרטון 006) לאחר שבלאל נפגע; וכי המקל היחיד שבו נעשה שימוש בעיצומו של האירוע היה האלה שהייתה בידי בלאל, נלקחה על ידי חאג'ה ומשם מצאה את דרכה לידי הנאשם. נראה אפוא כי התזה שהציג מוחמד לראשונה בבית המשפט, אינה אלא ניסיון לסייע לחברו - הנאשם. גם פרטים נוספים שלא נמצאים בליבת האירוע, אותם מסר מוחמד חופזי, לפיהם הוא לא פגש את חברו הנאשם מאז האירוע למרות היכרותם רבת השנים - מעוררת קושי. המסקנה אפוא שאינני מקבל את התזה שהעלה העד מוחמד חופזי.

בנסיבות אלו, בזיקה לקביעותי ובהינתן יתר הראיות, ספק אם יש צורך להידרש לסעיף 10א' לפקודת הראיות. מכל מקום, המסקנה הברורה היא כי יש להעדיף את הדברים שאמרו עדים אלו במשטרה, על פני עדותם בבית המשפט. במישור הקבילות, לא הייתה מחלוקת על מתן ההודעות במשטרה ונראה כי מתקיימים יתר תנאי הקבילות. במישור המהימנות - הדברים שצינו העדים בהודעותיהם במשטרה, מתיישבות יותר עם הראיות, לעומת עדותם בבית המשפט שניכר כי היא נועדה לסייע לנאשם.

23. **מצבו הרפואי של המתלונן.** מצבו הרפואי של בלאל סמוך לאחר האירוע תועד בתמונות (ת/2), במסמכים הרפואיים (ת/3) וכן בעדותם של הרופאים, שהודעותיהם הוגשו בהסכמה (ת/6, ת/7, ת/8). בראיות אלו תועדו הממצאים הרפואיים שצוינו בכתב האישום. עם זאת יצוין כי המצב הרפואי המתואר בכתב האישום לפיו "המתלונן עודנו מאושפז בבית החולים וחסר יכולת לתקשר עם הסובבים", היה רלוונטי למועד הגשת כתב האישום המקורי, אך בהמשך מצבו של בלאל השתפר (ראו עדות בלאל עמ' 25, ש' 22-25). מהמסמכים הרפואיים עולה כי ביום 10.11.2021 התקבל בלאל למסגרת שיקומית במרכז הרפואי לשיקום לוינסטיין. בקבלתו למרכז השיקומי צוינו מדדים מהם עולה כי בלאל יכול להתמצא בדברים בסיסיים, אך איננו מתמצא בזמן ובסיטואציה, דיבורו לא תקין ואינו עצמאי. עם שחרורו לאחר כחודשיים וחצי, צוין כי מצבו הקוגניטיבי השתפר אם כי עדיין סבל מקשיים בקצב עיבוד המידע ואיטיות בתגובה, וכן קיימים קשיים בזיכרון. כמו כן צוין כי בלאל סובל מחולשה פיזי בפלג גופו השמאלי (ראו במכלול המסמכים ת/3).

24. במכלול הראיות, הוגשו על ידי המאשימה שלושה סרטונים (4/ת) אליהם התייחסנו מקודם לפי מספרם הסידוריים: **סרטון 006, סרטון 007, וסרטון 008**. סרטונים 006 ו-007 הם צילום וידאו מתוך מסך שהוקרן בו תיעוד ממצלמות אבטחה, בעוד שהסרטון 008 הוא תיעוד שנמצא בטלפון של סמאח זוגתו של הנאשם (26/ת, 26/א). עוד נציין כי שלושת הסרטונים הגיעו אל המשטרה באמצעות ב"כ הקודם של הנאשם (27/ת, 28/ת, 29/ת). כעולה מהמזכרים, החוקרת אף ביקשה כי יובא ה-DVR ממנו נלקחו הסרטונים אך בסופו של יום ה-DVR לא נתפס. אין חולק שהסרטונים לא מתעדים את כל האירוע ואף קיימת טענה כי הנאשם בחר להציג באופן סלקטיבי קטעים של התיעוד שנוחים לו.

25. הדמויות הנצפות בסרטונים הם בין היתר בלאל, שלבש חולצה לבנה וג'ינס כחול, הנאשם שלבש גינס שחור וחולצה שחורה, ומוסטפא שלובש חולצה שחורה וג'ינס כהה. כמו כן נצפה נדאל וכן חאג'ה בלבוש מסורתי.

26. **סרטון 008** הוא תיעוד שהוסרט באמצעות מכשיר הטלפון של סמאח ונמצא במכשיר הטלפון שלה (26/ת, 26/א). בתיעוד זה ניתן להבחין בבירור כי בלאל אוחז באלה. בשלב מסוים הנאשם מתקרב לבלאל ושניהם מתחילים להתקוטט, כאשר מדי פעם מוסטפא מנסה להתקרב והנאשם צועק עלי שיתרחק מהמקום ואף דוחף אותו. בשלב מסוים נראה בלאל מניף את המקל שבידו. מה שנצפה בסרטון רחוק מהדימוי שבלאל ניסה לשוות למכה, כי "הייתה כוונה להפחיד", והדברים כבר צוינו. בהמשך מוסטפא ניגש אל השניים וחאג'ה אמו של בלאל מגיעה בריצה.

27. **סרטונים 007 ו-008** הם תיעוד ממסך שהקרין תיעוד ממצלמות האבטחה. אין חולק כי אלה סרטונים ממצלמות אבטחה שמותקנות בביתו של הנאשם (עמ' 132, ש' 13-18; הודעה מיום 27.10.2021 ש' 153, ש' 167; הודעה מיום 2.11.2021, ש' 37-42). התיעוד בסרטון 007 חופף באופן חלקי את התיעוד בסרטון 006, ובו נראים גבר נוסף שמצטרף באופן פעיל ושתי נשים נוספות (סמאח ונג'מיה זוגתו של בלאל).

סרטון 006 מכיל תיעוד (שגם הוא צילום ממסך בו מוקרן תיעוד ממצלמות אבטחה) מזווית אחרת. בסרטון זה רואים את רכבו של בלאל, את נדאל כשהוא מחזיק מקל (שעל פי תיאור העדים המדובר בקלשון), וכן רואים דמויות נוספות כולל חאג'ה. בשלב מסוים ניתן לראות את בלאל הודף את נדאל ומנסה לקחת ממנו את הקלשון וחאג'ה מנסה גם היא לקחת את הקלשון. בהמשך, בלאל נכנס לרכבו, נוסע מרחק קצר ואז אחד הנוכחים מוציא אותו מהרכב והשניים צועדים מהמקום.

28. שני הסרטונים 007 ו-006 מתעדים רק חלקים מהאירוע ולא את האירוע כולו. בפרט, חסר הקטע בו הנאשם מכה את בלאל באלה (עמ' 135, ש' 5-9; עמ' 23, ש' 11). אין בעובדה זו כדי לפגום בתמונה הראייתית שמצביעה בבירור על כך שהנאשם הנחית מכה באמצעות האלה על ראשו של בלאל. יתרה מכך, ראיות נוספות בנוגע לתיעוד אף מעלות את האפשרות כי מאן דהוא מטעמו של הנאשם הכשיל הצגת ראיות שעלולות היו להפיל. נזכיר כי אין חולק שהתיעוד שהוצג הוא תיעוד חלקי ונזכיר עוד כי התיעוד הוא ממצלמות אבטחה המותקנות בביתו של הנאשם.

חרף העובדה כי בביתו של הנאשם היו מצלמות אבטחה שפנו אל הזירה ותיעדו אותה (ת/19), השוטר שהגיע לזירת האירוע בשעה 19:30 נכנס לביתו של הנאשם אך לא איתר DVR (ת/10, ת/11, ת/41, ת/42). זאת ועוד, עולה כי מי שסיפק סרטונים אלו למשטרה, ב"כ הנאשם.

בעדותו בבית המשפט, הנאשם לא הכחיש כי בביתו מותקנות מצלמות, אך לדבריו הן עובדות לסירוגין. לגבי יום האירוע הוא ציין כי "אני לא יודע כמה זמן הן פעלו כי לפעמים הן פועלות ולפעמים לא" (עמ' 125, ש' 3-12). תשובתו של הנאשם כי לא ידע אם ביום האירוע המצלמות עבדו, מעוררת קושי (עמ' 125, ש' 13). זאת ועוד, בחקירתו במשטרה אישר הנאשם כי יש מצלמות בביתו ולשאלה אם ה-DVR פועל, ציין כי הוא אכן "בטח עובד" וכי המצלמות היו תקינות. טענתו שם הייתה כי ה-DVR נגנב מביתו לאחר האירוע בנסיבות שלא ידע להסביר (ת/22, ש' 91-110; הודעה מיום 2.11.2021, ת/23, ש' 71). כמו כן, בניגוד לדבריו בחקירתו במשטרה מהם עולה כי הוא ידע כי ה-DVR נגנב כשהגיע למשטרה ומקור הידיעה הוא בן דודו שסיפר לו על כך (ת/24, ש' 29), בעדותו בבית המשפט טען כי ידע רק לאחר שהחוקרת סיפרה לו על כך (עמ' 138, ש' 32).

הטלפון של סמאח נתפס ותכניו נפרקו. בתוך הטלפון נמצאה הודעה קולית שהנאשם שלח לזוגתו שבה הוא אומר: **"תחזירי את המצלמות ותביאי את הסרטון מאז שהגיע בילאל עד עכשיו מהר"** (ת/26א). בדיסק זה קיימים שני קבצי שמע זהים - אחד מתאריך 5.10.2021 והשני 1.11.2021 (לא ברור מתי נשלח, והאם נשלח מהטלפון של הנאשם). לשלמות התמונה יצוין כי ממזכר ת/30 עולה כי אשתו של הנאשם, סמאח, מסרה כי ה-DVR לא עובד כבר חודשים (אם כי יצוין כי סמאח לא העידה במשפט).

29. הסרטונים נותנים אפוא תמונה חלקית לגבי האירוע, ומהם נעדר הקטע הקריטי שמתעד את הנחתת המכה באלה על ראשו של בלאל. ראיות אחרות ממלאות חסר זה והתמונה שעולה ומוכחת מעבר לכל ספק כי הנאשם הכה את בלאל באלה. משכך מצב הדברים, ברי העובדה כי לא ניתן לראות את המכה בתיעוד, לא פוגעת במארג הראייתי. ההיפך הוא הנכון, מן הראיות עולה כי נעשו פעולות כדי להעלים את ה-DVR ולהציג רק חלקים ממנו.

גרסת הנאשם ועדי ההגנה לגבי ליבת האירוע

30. הנאשם מסר חמש הודעות במשטרה בתאריכים הבאים: 24.10.2021 (ת/45 - ראו עמ' 169 לפרוטוקול וכן הודעה על הגשת חומרים מיום 20.7.2022); 27.10.2021 (ת/22, הדיסק שמתעד את החקירה - ת/22א); 1.11.2021 (ת/23, הדיסק שמתעד את החקירה - ת/23א), 2.11.2021 (ת/24, הדיסק שמתעד את החקירה - ת/24א); 5.11.2021 (ת/25 - וראו התנגדות הסנגור והחלטתי בעמ' 82).

31. לפני שנתייחס לניתוח הודעות הנאשם במשטרה וגרסתו ככלל, יצוין כי כל ההודעות תועדו, בתיעוד חזותי, למעט ההודעה הראשה מיום 24.10.2021 והאחרונה מיום 5.11.2021. על רקע זאת, מבקש הסנגור לא לקבל כראיה את ההודעה מיום 24.10.2021.

אכן, העבירות בהן הואשם הנאשם בכתב האישום, מחייבות תיעוד החקירה שנערכה לנאשם, בהתאם לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002, זאת משום שהעונש שנקבע לצד עבירת האלימות המיוחסת לו הוא מעל 10 שנות מאסר. אין צורך להרחיב לגבי חשיבותו של התיעוד. החובה הסטטוטורית לתיעוד חקירות חשודים בדרך חזותית או קולית, נועדה לאפשר לבית המשפט להתרשם בדרך הקרובה ביותר להתרשמות בלתי אמצעית מאופן ניהול החקירה. זאת, כדי לאפשר הגנה טובה יותר על זכויותיהם של נחקרים (ע"פ 5121/98 **יששכרוב נ' התובע הצבאי**, פסקה 23 (2006); ע"פ 1361/10 **מדינת ישראל נ' זגורי**, פסקה כ' (2.6.2011)). באשר להודעה מיום 24.10.2021, ההודעה נגבתה על ידי החוקרת סמירה אבו אלחסן. יוער תחילה כי מהפרוטוקול עולה כי לעדות קיים נספח בו צוינו החשדות בגין הוזהר הנאשם, אך נספח זה לא הוגש (ראו הודעה מיום 20.7.2022). ממהלך הדיון עולה כי כנראה החוקרת ייחסה לנאשם חשד בגין עבירות של פציעה כשהעברין מזוין (סעיף 334 בשילוב 335 לחוק העונשין) ותקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר (סעיף 380 בשילוב 382 לחוק העונשין) (עמ' 102 לפרוטוקול). עבירות אלו אינן מחייבות תיעוד חזותי לפי החוק, שכן העונש המרבי על כל אחת מהן הוא פחות מ-10 שנות מאסר. גם ההודעה מיום 5.11.2021 נגבתה ללא תיעוד למרות ששם יוחסו לנאשם חשדות בגין העבירות שנכללו בכתב האישום בסופו של יום. כעולה מהודעה זו, היא נגבתה בבית כלא "צלמון" ולא בתחנת המשטרה.

מכל מקום, והדברים אמורים ביחס לשתי החקירות שלא תועדו בתיעוד חזותי, אינני סבור כי הפגם הנטען מצדיק מניה וביה פסילת ההודעות ואיון תוקפם הראייתי כליל (ע"פ 5954/06 **סרנצ'וקוב נ' מדינת ישראל**, פסקה 16 (13.10.2010); ע"פ 9334/08 **עלי נ' מדינת ישראל**, פסקה 7 (23.11.2011)). ראשית, הרשעתו של הנאשם לא התבססה על דבריו בחקירותיו שלא תועדו (השוו: ע"פ 2064/14 **קואסמי נ' מדינת ישראל** (24.2.2015)). שנית, לצד הודעותיו הראשונה והאחרונה של הנאשם, ישנן עוד שלוש הודעות שתועדו על פי דין, ונראה כי ההודעות שלא תועדו לא מאופיינות בפוטנציאל ראייתי שונה מיתר ההודעות. למשל, לא עולה כי ההודעות שלא תועדו כוללות ראיות עוצמתיות ביחס ליתר; ההיפך הוא הנכון, ההודעות המשמעותיות יותר ביחס לאירוע האלימות הן אלה שתועדו חזותית. נקודה אחרונה זו, מביאה אותי לקביעה נוספת: גם אם נתעלם לחלוטין מההודעות שלא תועדו, קיימות די ראיות כדי לבסס את הרשעת הנאשם.

32. עתה נחזור לעיצומם של דברים. הנאשם העיד בבית המשפט וכן העידו מטעמו שני עדי הגנה - מוחמד מערוף עאסלה (להלן: **מוחמד מערוף**) ועאדל חאתם עאסלה (להלן: **עאדל**), מוחמד מערוף, שהנו בן דודתו של הנאשם, ועאדל, היו אף הם בביתו של הנאשם יחד עם עדי התביעה - מוחמד חופזי ועוביידה, שלעדותם התייחסנו מקודם.

33. בעדותו בבית המשפט סיפר הנאשם כי בזמן שהיה בבית עם חבריו הוא שמע קול בלימה של רכב וצעקות. הוא המשיך ותיאר את הדברים כך:

"הסתכלנו מהחלון, היה אח שלי [מוסטפא] מתחת לדירה ובן דוד שלי [בלאל] ירד עם מקל לכיוון אח שלי. אמרתי לחברים שלי 'אני ארד למטה לפתור את הבעיה בין בני הדודים' בין אחי ובן דוד שלי. דיברתי עם אח שלי והחזרתי אותו מתחת לבית, דיברתי עם בן דוד שלי בילאל 'תחזור בך זה לא יפה, אתה מרים מקל בפני בן דוד שלך'. הוא לא שמע בקולי. כל הזמן היה דוחף כאילו רוצה להכות אותי ואת אח שלי. אין לי שום בעיות אתו. ביני וביני אין סכסוכים. שרצה לבוא ולהכות אותי, ידעתי שבגלל שהוא

משתמש בסמים ושותה אלכוהול. ניסיתי בכל דרך להחזיר אותו אחורה. הוא היכה אותי במקל. בא אח שלי להפריד בינינו, הוא היכה את אח שלי ושבר לו את היד ונתן לי מכה בכתף ובצוואר. החזקתי את המקל שלו, ניסיתי לקחת את זה ממנו, לא הצלחתי. הסתכלי, אח שלו נידאל בא עם קלשון. בהתחלה הגיע בלי הקלשון, היכה את אח שלי ורק אחרי חזר עם קלשון. ניסיתי ככל יכולתי לקחת ממנו את המקל ולא הצלחתי. ראיתי שהוא רוצה להכות את אח שלי, המקל נשאר עם בילאל, חזרתי להפריד בין נידאל ואח שלי. לקחתי את אח שלי וחזרתי מתחת לדירה" (עמ' 123, ש' 3-16).

34. הנאשם שלל את האפשרות כי האלה שהייתה בידי בילאל עברה לידי. מיד לאחר מכן הוסיף כי נדאל חזר עם מקל והתפרץ כלפיהם, אך בילאל היה שם ותפס אותו. לפי דברי הנאשם "בלאל התקוטט עם אח שלו ורצה לקחת ממנו את הקלשון, כאילו ראיתי שהכה את אח שלי, ראיתי את המכה באוויר. הוא היכה אבל אני לא יודע במי פגע" (עמ' 123, ש' 17-19). בהמשך אישר בצורה פוזיטיבית כי גרסתו היא שהמכה שקיבל בילאל היא מנדאל אחיו (עמ' 140, ש' 18).

35. גרסתו של הנאשם לפיה הוא ראה את נדאל מניף את המקל (הקלשון), מה שלגישתו מצביע על האפשרות כי נדאל הוא שפגע בבילאל ולא הוא - מעוררת קושי.

36. הודעתיו של הנאשם במשטרה, לא רק שאינן עולות בקנה אחד עם דבריו בבית המשפט, אלא שבאחת ההודעות הוא אף מודה כי "נתן מכה" למתלונן. בהודעה מיום 24.10.2021 עמ' 2, מציין הנאשם, כשהוא מתאר את שרשרת ההתרחשויות: "אני נתתי לו מכה אחת והחזרתי אותו אחורה. אני נתתי לו את המכה כהגנה...אני לא התכוונתי לפגע בו אפילו אחד אחוז...".

בהודעה מיום 27.10.2021 (ת/22) לאחר שהנאשם תיאר כי הוא הותקף באלה הוא ציין את השתלשלות הדברים כך:

"... עד שבסוף ניסיתי לקחת את המקל מבילאל כי ראיתי שבילאל בכוונתו לרצוח את מוסטפא ובסוף לקחתי מבילאל את המקל בזמן הזה בילאל הוציא דבר מה מהכיסים שלו אני לא בטוח מה זה אני חושב שזה סכין ותקף מוסטפא אני ראיתי כי מוסטפא בין החיים והמוות התנהגות פיזיה שלי נתתי מכה לבילאל בשביל שיחזור אחורה בשביל להציל את אחי שלי מוסטפא ואז בילאל נפל על הריצפה אני רוצה לציין כי אני לא ראיתי את בילאל נופל אני ראיתי בילאל על הרגליים" (ש' 43 ואילך).

בהמשך ציין הנאשם:

"בזמן הזה [לאחר שהתרחק מהמקום לאחר הקטטה] המקל היה בידי בזמן הזה ולא הרמתי ולא תקפתי אף אחד מלבד המכה הראשונה והיחידה שנתתי אותה לבילאל

בזמן ההתקהלות והריגת אח שלי ואני רוצה להוסיף שאני לא התכוונתי 1% לתקוף את בילאל" (ש' 83) (ההדגשות לא במקור).

בדבריו אלה של הנאשם יש משום אישור לכך שנתן מכה לבילאל באמצעות מקל, אם כי דבריו כוללים ניסיון להצדיק את המכה. למצער, הדברים מחזקים את התמונה העולה מראיות התביעה. נדגיש כי מצפייה בתיעוד חקירת הנאשם במשטרה, עולה כי הנאשם לא הדגים מכה לכיוון הראש אלא תנועת דחיפה לכיוון הגוף; הנאשם אף ציין שאינו יודע באיזה חלק של הגוף נפגע בלאל (ת/22א, זמן 00:15:00 ואילך; 00:33 ואילך). ודוק: דבריו של הנאשם כי הוא נתן מכה אחת עולים בבירור מהתיעוד החזותי של החקירה שהתנהלה בערבית (ת/22א, זמן 00:15 ואילך), כך שדבריו בבית המשפט כי הוא לא אמר שנתן מכה לבילאל (עמ' 135, ש' 16; עמ' 136, ש' 5) לא מוסיפים אמינות לגרסתו. וזאת לשון המעטה.

בחקירתו מיום 1.11.2021 חזר בו הנאשם מגרסתו הקודמת כי הוא הכה את בילאל וטען כי האלה לא יצאה מידי בילאל. יותר מכך, הנאשם אף הכחיש כי אמר בעבר שהכה את בילאל (ת/23 ש' 104; ת/23א - דקה 31:15 ואילך). כאמור, התיעוד החזותי של החקירה לא מותיר ספק כי הנאשם אמר שנתן מכה לבילאל.

שינוי גרסאותיו של הנאשם במשטרה, הוא כשלעצמו, מעורר קשיים במישור המהימנות. גם גרסאותיו/הערכותיו של הנאשם לגבי סיבת הפגיעה של בילאל - בהזדמנות אחת ציין כי ייתכן שנדאל הכה אותו ופעם כי הוא הכה את עצמו (חקירה במשטרה, ת/22א נקודת זמן 54:55) - מערימים קשיים נוספים.

37. אינדיקציות נוספות בעדות הנאשם צובעות את גרסתו בצבעים של חוסר מהימנות ומוליכות למסקנה, שאין אפשרות לסמוך על גרסתו כלל. בעדותו בבית המשפט עומת הנאשם עם הסרטונים בהם ניתן לראות את האלימות ההדדית בינו לבין בילאל. בניגוד לדברים הברורים הנצפים בתיעוד, הכחיש הנאשם כי הוא דחף את בילאל; וכלשונו: "**אני מכוון אותו לא דוחף אותו**" (עמ' 134, ש' 23). אינדיקציה נוספת היא טענת הנאשם כי הטלפון שלו נשבר והוא עזב אותו בזירה (עמ' 127, ש' 21), שאיננה מתיישבת עם דבריו בהמשך כי עשה שימוש בטלפון וקיבל מסרונים (עמ' 132, ש' 13, ש' 32; וראו התפתלויותיו בעניין זה בהמשך, בעמ' 133, ש' 10-16). ככלל, ניסיון הנאשם לצייר תמונה כאילו הוא נכח במקום רק כדי להפריד, רחוקה מהמציאות. אמנם, הוא ביקש ממוסטפא להתרחק ולא להתערב, אך אפילו בתיעוד החלקי בסרטון ניתן להיווכח בכך שהנאשם התקוטט עם בילאל ושניהם דחפו אחד את השני.

38. עדי ההגנה מוחמד מערוף ועאדל נכחו בביתו של הנאשם נוסף לעדי התביעה מוחמד חופזי ועוביידה. העדים ציינו בעדותם כי הם לא ראו את המכה ממנה נפגע בילאל (עמ' 144, ש' 33; עמ' 145, ש' 7; עמ' 154, ש' 9). ודוק: בהינתן שבלאל נפגע, מנקודת ראות ההגנה, לכל היותר אין בעדותם כדי לתרום לשאלה שבגרעין המחלוקת - כלומר אם הנאשם הנחית מכה באמצעות אלה על ראשו של המתלונן. זאת שלא לדבר על כך שניכר הוא כי עדותם כוונה לסייע לחברם הנאשם.

העדים כן סיפרו על חלקים אחרים של המקרה. שני העדים ציינו כי שמעו קול של חריקת בלמים; ראו שבלאל ירד מהרכב עם אלה; הנאשם הרחיק את מוסטפא מהמקום; הנאשם ביקש מהם לא להתערב כיוון שמדובר בסכסוך

משפחתי פנימי. כן ציינו השניים כי בלאל הכה בנאשם במקל באזור פלג גופו העליון. מוחמד מערוף מסר עוד כי בשלב מסוים הגיע נדאל והתנפל על מוסטפא, אשר נפל על הרצפה וכולם עטו עליו והכו אותו (עמ' 144, ש' 16-20). עאדל הדגיש בעדותו כי הנאשם ירד אל הזירה להפריד בין המתלונן ומוסטפא (עמ' 152, ש' 21). ניכר אפוא כי העדים ניסו להבליט את חלקו של בלאל ולהפחית עד כדי איון את חלקו של הנאשם ואחיו באירוע האלים. יתרה מכך, מוחמד מערוף אף ניסה לצייר את בלאל באור שלילי בכך שטען כי הבחין שמשהו לא בסדר איתו והוא נראה לו שתוי (עמ' 144, ש' 20-1; עמ' 151, ש' 9-20; עמ' 152, ש' 20-22). לטענה זו אין כל תימוכין ואינני מקבל אותה, והיא מצטרפת לניסיון העד להשחיר את פניהם של בלאל ואחיו ולצייר את הנאשם ומשפחתו באור חיובי.

39. בסיכומי העלה הנאשם תזות לפיהן, בלאל נפגע כאשר השניים אחזו במקל או כי בלאל נפגע מהקלשון בו אחז נדאל, אחיו. תזות אלו יש לדחות מכל וכל, באשר אין הן מתיישבות עם הראיות. ראשית, הצבענו מקודם על הקשיים המתעוררים בגרסאותיו של הנאשם שכוללות תזות שונות ולעיתים סותרות שנועדו להתנער מאחריות. שנית, אחת התזות שהנאשם העלה, אם לא כולן, היא בבחינת טענה כבושות שלא פורטה בהודעותיו במשטרה. שלישית, אל מול התזות שמעלה הנאשם, קיים צבר ראיות מהימנות מהן עולה כי הנאשם הוא זה שחבט באלה בראשו של המתלונן. רביעית, ובהקשר ל"תזת הקלשון", קיימות אינדיקציות בראיות שמלמדות כי נדאל הצטייד בקלשון לאחר שהמתלונן נפגע (עדותן של נג'מיה וחאג'ה) ואישוש משמעותי לכך ניתן לראות בתיעוד בסרטון 006. בתיעוד זה גם אין אישור לגרסת הנאשם לפיה בלאל הניף קלשון לעבר אחיו. חמישית, כפי שצוין מקודם, מהראיות עולות אינדיקציות להעלמת התיעוד ממצלמות האבטחה של האירוע בכללותו, והצגת קטעים ממנו, שאינם נוחים לנאשם.

סיכום הקביעות העובדתיות העיקריות

40. נרכז את הממצאים העובדתיים העיקריים שעולים מניתוח הראיות:

(-) הנאשם ובלאל הם בני דודים וגרים בסמיכות. בדרכו של בלאל לביתו ברכב היו חילופי דברים באמצעות הטלפון בינו לבין אחיו של הנאשם מוסטפא; בלאל העליב את מוסטפא וזה האחרון השמיע כלפיו דברי איום.

(-) בהגיע בלאל לאזור מגורי הצדדים, בלאל עצר את רכבו, ירד ממנו והוציא אלה (מקל של טוריה) מתא המטען של הרכב ובחצר ביתו של הנאשם החל עימות בינו לבין מוסטפא.

(-) הנאשם שגר בסמוך הגיע למקום, ביקש ממוסטפא להתרחק ובינו לבין הנאשם התפתח עימות שכלל דחיפות הדדיות, כל זאת כאשר בלאל אווז באלה. במהלך העימות בלאל הכה את הנאשם בפלג גופו העליון עם האלה ובשלב זה מוסטפא הצטרף לקטטה.

(-) בשלב מסוים הגיעה חאג'ה אמו של בלאל אשר לקחה את האלה מבלאל, אך העימות נמשך. לאחר מכן נטל הנאשם את המקל מחאג'ה וחבט באמצעותו בראשו של בלאל. כמו כן, לפני פגיעתו של בלאל הגיע נדאל אחיו של בלאל והצטרף לקטטה. לאחר פגיעת בלאל, הצטייד נדאל בקלשון, אך בלאל, חאג'ה ואדם נוסף מנעו ממנו לתקוף

באמצעותו.

(-) כתוצאה מהחבטה שהנחית הנאשם על ראשו של בלאל, נפגע בלאל בראשו ונגרמו לו חבלות חמורות שתוארו בכתב האישום. לאחר הפגיעה היה המתלונן מורדם ומונשם, לאחר מכן אושפז בבית חולים לתקופה ממושכת ולא יכל לתקשר עם הסובבים, אך בעקבות הליך שיקום ממושך במרכז השיקומי לוינסטיין, מצבו השתפר הן פיזית והן מנטלית והיה מסוגל לתקשר עם הסובבים ואף העיד בבית המשפט.

הגנה עצמית

41. הנאשם טוען כי עומדת לו טענה של הגנה עצמית, במובן סעיף 34 לחוק העונשין, אשר כידוע קובע כי -

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים".

42. לשם כינונה של ההגנה נדרשים ששה תנאים. התנאים סוכמו בע"פ ע"פ 4784/13 סומך נ' מדינת ישראל, פסקה 162 (18.2.2016) (להלן: עניין סומך)) וכך צוין שם:

"כידוע, ששה תנאים נדרשים לשם הקמתו של סייג ההגנה העצמית, ואלו הם: ראשית, קיומה של תקיפה שלא כדין; שנית, קיומה של סכנה מוחשית לפגיעה בחייו, בחירותו בגופו או ברכושו, של האדם המתגונן או של זולתו; שלישית, מיידיות, דהיינו - 'על ההגנה להתבצע רק מרגע שהמעשה דרוש באופן מיידי על מנת להדוף את התקיפה, ועליה להיפסק מרגע שלא נדרש עוד מעשה התגוננות על מנת להדוף את התקיפה'...; רביעית, שהאדם המתגונן לא 'הביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים'; חמישית, נדרשת פרופורציה, 'יחס ראוי בין הנזק הצפוי מפעולת המגן לנזק הצפוי מן התקיפה'...; ששית, קיומה של נחיצות, קרי - טענת הגנה עצמית תקום לו לאדם רק כאשר לא היתה לו אפשרות להדוף את התקיפה בדרך אחרת, פחות פוגענית..."

43. לא יכולה להיות מחלוקת על קיומה של תקיפה שלא כדין מצדו של בלאל, במובן הנדרש לתחולת ההגנה העצמית על פי דרישת התנאי הראשון (עניין סומך, פסקה 163). דומה גם שהתנאי השני מתקיים. התנהגותו של בלאל, בכך שאחז במקל הקימה סכנה מוחשית לפגיעה בגופו של הנאשם או של אחיו. די אם נזכיר כי האלה שהביאה לפגיעתו הקשה של בלאל, היא זו בה אחז בלאל בתחילתה של התקרית האלימה. יותר מכך, בשלב מסוים בלאל אף פגע בנאשם באמצעות האלה. כפי שנקבע, האלה נלקחה על ידי אמו של בלאל ובשלב מסוים הגיעה לידי הנאשם, אשר חבט בה בראשו של בלאל. מכאן שניתן לקבוע כי היה מדובר בסכנה מוחשית שקיימת הסתברות גבוהה שתתממש וכי אין המדובר בסכנה ערטילאית (עניין סומך, פסקה 164; ע"פ 5266/05 זלנצקי נ' מדינת ישראל, פסקה 15

עמוד 17

(22.2.2007)). נכון אני לקבוע כי גם התנאי החמישי מתקיים. כזכור, התנאי החמישי תובע מענה לשאלה האם קיים יחס ראוי בין הנזק שצפוי להיגרם מפעולתו של התוקף (בלאל) לבין הנזק שצפוי להיגרם מפעולות הנתקף (הנאשם). מקורו של תנאי זה בדרישת הסבירות המעוגנת בסעיף 34טז לחוק העונשין, אשר קובעת מסגרת אובייקטיבית ביחס למספר הגנות ובכללן ההגנה העצמית (ע"פ 6147/07 **אביסידריס נ' מדינת ישראל**, פסקה 32 (2.7.2009)). התנאי החמישי פורש בגמישות ונקבע שאין הוא מחייב הלימה מלאה בין הנזק הצפוי לתוקף לבין הנזק הצפוי לנתקף. במקרה שלנו הנזק הצפוי לנאשם או למוסטפא היה פגיעה בגופו באמצעות אותה אלה שבה "התגונן" הנאשם.

44. מכאן ואילך, לא ניתן לומר כי יתר התנאים הנדרשים לתחולת ההגנה מתקיימים. אשר לתנאי השלישי, שעניינו במידיות התגובה - נראה כי נסיבות המקרה רחוקות מכך. דרישת המידיות פורשה ככוללת שני אלמנטים - הדרישה כי התגובה תתבצע כאשר הסכנה היא כבר קרובה ולא מוקדם מדי, ולכל המאוחר כאשר הסכנה או חלקה עדיין קיימת ולא מאוחר יותר (עניין **סומך**, פסקה 165). במקרה שלפנינו, תגובתו של הנאשם, אשר לגישתו מהווה תגובה שהיא בגדר הגנה עצמית, לא באה כאשר בלאל אחז באלה, אלא בשלב מאוחר, כאשר האלה הייתה בידי אמו, חאג'ה, שנטלה את האלה במסגרת ניסיונותיה להפריד בין הנצים. בשלב זה, הסכנה כי בלאל היה תוקף את הנאשם חלפה, ומשלב זה האלימות נמשכה ללא כל זיקה לשמירה על בטחונו של הנאשם, אלא לשם תקיפתו של בלאל. נציין כי במקום היה גם מוסטפא שאף הוא הצטרף בשלב מסוים לאירוע האלים. נזכיר כי האירוע האלים, החל בדחיפות ובתקיפות הדדיות בין בלאל לנאשם, ובהינתן כך ניתן לקבוע כי הנאשם גרם בהתנהגותו הפסולה לתקיפה, תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים (זאת כמובן מבלי להקל ראש בהתנהגותו הפסולה של בלאל, המתלונן). במילים אחרות, לא מתקיים התנאי הרביעי הנדרש לתחולת ההגנה. גם אם תאמר כי בלאל הוא אשר "התחיל", הרי בשלב שבו הנאשם החל לנקוט באלימות כלפי בלאל, הוא תרם להסלמת האירוע ומכאן ואילך התנהגותו הפכה פסולה (השווה הנסיבות בעניין **סומך**, פסקה 168).

45. התנאי השישי הנדרש הוא תנאי הנחיצות, שגם הוא לא מתקיים בענייננו. דרישת הנחיצות כוללת שני נדבכים: נחיצות איכותית ונחיצות כמותית (עניין **סומך**, פסקה 170). בעוד שהנחיצות האיכותית בוחנת את השאלה אם עמדו לפני הנתקף חלופות נוספות פוגעניות פחות לשם הדיפת התקיפה; הנחיצות הכמותית בוחנת את מידת הכוח שהפעיל הנתקף. גם תנאי זה הוא נגזרת מדרישת הסבירות הקבועה בסעיף 34טז לחוק העונשין, כמו גם מסעיף 34' לחוק העונשין אשר מתווה את גבולות ההגנה (ע"פ 4191/05 **אלטגאוז נ' מדינת ישראל**, פסקה 13 (25.10.2006)). כאמור, כבר מראשיתו של האירוע האלים הנאשם התקוטט עם בלאל, ומעשה זה צמצם את החלופות שעמדו לפניו, ובכללם מנוסה מן המקום; או המתנה עד להגעת אנשים נוספים לשם הרגעת הרוחות. חלופות אלו היו אפשריות, לו הנאשם לא היה מתקוטט עם בלאל. נזכיר כי הנאשם לא נקלע למקום באקראי אלא הגיע לחצר לאחר ששהה בביתו וסעד עם חבריו. גם אם נניח לטובת הנאשם כי בשלב בו נקלע למקום, מנוסתו מן המקום לא הייתה אפשרית שכן הייתה עשויה להגביר את הסכנה לו או למוסטפא, הרי במהלך האירוע עמדו בפניו חלופות אחרות, בבחינת "נקודות יציאה" מהאירוע. נזכיר שוב כי בשלב מסוים האלה לא הייתה בידו של בלאל, מכאן שהסכנה שנשקפה מבלאל פחתה לאין שיעור. יתרה מכך, בשלב מסוים האלה עברה לידו של הנאשם, אשר במקום שיאחז בה וימנע העברתה בחזרה לבלאל, הוא נותר במקום הניפה וחבט בראשו של בלאל. חבטה זו לא הייתה בגדר פעולה נחוצה להגן על עצמו. היא הייתה פעולה אלימה לתקיפת בלאל. לא לכך ייקרא הגנה עצמית.

46. לנאשם יוחסה עבירה לפי סעיף 333 בשילוב סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין. הממצאים העובדתיים מביאים אותנו למסקנה ברורה כי התקיימו יסודותיה של העבירה שיוחסה לנאשם, בנסיבות החמורות שצוינו בסעיף 335(א)(1) לחוק העונשין. יוער כי הצדדים לא התייחסו בסיכומיהם להיבטים המשפטיים של האישומים שיוחסו לנאשם, ועל כן לא ארחיב את היריעה מעבר לנדרש.

47. סעיף 333 לחוק העונשין קובע כי **"החובל בחברו חבלה חמורה שלא כדין, דינו - מאסר שבע שנים"**; ואילו סעיף 335(א)(1) קובע נסיבה מחמירה, לאמור - כשהעברין נושא נשק חם או קר, דינו - כפל העונש הקבוע לעבירה. צירוף סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין יוצר אפוא עבירה תוצאתית, אשר מרבית רכיביה העובדתיים (ההתנהגות, התוצאה וחלק מן הנסיבות), קבועים בסעיף 333, ואילו סעיף 335 מוסיף לה נסיבה מחמירה שעניינה נשיאת נשק (ע"פ 371/08 **מדינת ישראל נ' ביטאו** (27.10.2008) (להלן: עניין **ביטאו**)). באשר ליסוד העובדתי, לשם התקיימות העבירה נדרש כי תיגרם חבלה חמורה בפועל, כפי שהיא מוגדרת בסעיף 34 כד לחוק העונשין ("חבלה חמורה" - חבלה העולה כדי חבלה מסוכנת, או הפוגעת או עלולה לפגוע קשות או לתמיד בבריאות הנחבל או בנוחותו, או המגיעה כדי מום קבע או כדי פגיעת קבע או פגיעה קשה באחד האיברים, הקרומים או החושים החיצוניים או הפנימיים). בהקשר זה יש להשתכנע שהחבלה שנגרמה בפועל אמנם יכולה לגרום לפגיעה קשה או צמיתה בבריאותו או בנוחותו של נפגע העבירה. ניתן להוכיח זאת באמצעות חוות דעת רפואית או בעדות מטעם גורם רפואי, כאשר ההכרעה מסורה לבית המשפט (ע"פ 48/12 **מדינת ישראל נ' בלקוול** (5.8.2012)). ואכן, במקרה שלפנינו נגרמה חבלה חמורה לבלאל, המסמכים הרפואיים ועדויות הרופאים ברורים ועל כך לא יכולה להיות מחלוקת.

48. גם היסוד הנסיבתי התקיים. הנשק בו מדובר בעניינו הוא מקל ששימש במקור ידית של מעדר ו"הוסב" לכלי תקיפה. על מנת שכלי ייחשב "נשק", יש לערוך בחינה דו ראשית: מה השימוש שנעשה בכלי בפועל ופוטנציאל הפגיעה הקיים בכלי. גם אם מדובר בכלי שהוא לכאורה "תמים" (אגרטל, עציץ, נעל וכיוצא בחפצים מעין אלו), הרי שכל השימוש שנעשה בהם בפועל הוא שימוש אלים אשר גרם או עלול לגרום לפגיעה פיזית משמעותית - ראוי לסווג "נשק" (עניין **ביטאו**). ככל שעסקינן בחפצים שאינם נחשבים ל"נשק" במובנו הרגיל של מונח זה, ואשר פעמים רבות הינם "תמימים" במהותם, יש הכרח כי סיווגם כ"נשק" ייגזר מן השימוש שנעשה בהם בפועל. כאן, הנאשם חבט בראשו של בלאל וגרם לכך שיהא מורדם ומונשם עם נזק גופני צמית, ובכך די. גם דרישה הנשיאה מתקיימת, שכן די בכך שהנאשם הרים את האלה - נשאה אל על - וגרם חבלה לבלאל (ע"פ 187/76 **מדינת ישראל נ' אסרף** (7.10.1976); ע"פ 194/94 **מדינת ישראל נ' בסנו** (14.6.1995)).

49. אשר ליסוד הנפשי - לצד מודעות לטיבה הפיזי של ההתנהגות וכן מודעות להתקיימותן של נסיבות העבירה, נדרשת מודעות לאפשרות גרימת התוצאה וזאת מתוך הלך נפש של פזיזות כלפיה, קרי - אדישות או קלות דעת (ע"פ 3891/19 **זוארץ נ' מדינת ישראל** (5.4.2020); ע"פ 4267/09 **עזאזמי נ' מדינת ישראל** (9.11.2009)). לפי סעיף 20(א)(2) לחוק העונשין "אדישות" מוגדרת כ"שיוויון נפש לאפשרות גרימת התוצאות האמורות", ואילו "קלות דעת" מוגדרת כ"נטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות האמורות, מתוך תקווה להצליח למנען". דומה שאין מי שיחלוק על קיומם של מודעות אצל הנאשם לטיב ההתנהגות ולקיום הנסיבות. כמו כן, מעשהו של הנאשם במהלך התקרית האלימה, שהתבטא בכך שתפס את האלה, הניפה וחבט בגופו של בלאל, לא מותיר מקום לספק כי היה מודע לאפשרות גרימת התוצאה, לפחות ברמה של אדישות.

שיבוש מהלכי משפט

50. לנאשם יוחסה עבירה של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין, אשר קובע כלהלן:

"העושה דבר בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עיוות דין, בין בסיכול הזמנתו של עד, בין בהעלמת ראיות ובין בדרך אחרת, דינו - מאסר שלוש שנים; לענין זה, 'הליך שיפוטי' - לרבות חקירה פלילית והוצאה לפועל של הוראת בית משפט".

51. עבירה של שיבוש מהלכי משפט היא עבירת התנהגות אשר אינה דורשת תוצאה של שיבוש בפועל (רע"פ 7153/99 אלגד נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(5) 729 (2001) (להלן: עניין אלגד); ע"פ 8721/04 אוחנה נ' מדינת ישראל (17.6.2007); ע"פ 3372/11 קצב נ' מדינת ישראל (10.11.2011); ע"פ 150/88 לוי נ' מדינת ישראל, פ"ד מב(2) 650 (1988)). היסוד העובדתי הנדרש כולל רכיב התנהגותי של "העושה דבר", מן המנויים בסעיף, וכן חלופת סל רחבה - "בין בדרך אחרת". ניתן לבצע את העבירה בכל דרך, במעשה או במחדל, אשר גורמים להפרעה בתקינותו של ההליך השיפוטי. בדרך זו העבירה מעניקה הגנה רחבה לערך המוגן של טוהר ההליך השיפוטי ותקינותו. לעניין הרכיב הנסיבתי - המושג "הליך שיפוטי" מוגדר אף הוא באופן רחב, ומתפרש לא רק על שלב המשפט גופו, אלא גם על השלב המקדים, שלב החקירה, ועל השלב המאוחר לו, ההוצאה לפועל. כמו כן אין הכרח שההליך השיפוטי יהיה כבר תלוי ועומד בעת ביצוע המעשה, ודי שהנאשם ידע או האמין כי צפוי הליך שיפוטי. באשר ליסוד הנפשי - מלבד מודעות לטיב ההתנהגות ולקיום הנסיבות, נדרשת קיומה של כוונה מיוחדת לפגיעה בהליך המשפטי. כוונה זו פורשה כשאפה לפגוע בקיומו של ההליך השיפוטי, שאפה לפגוע במטרתו או בעצם התנהלותו של ההליך השיפוטי או שאפה לפגוע במהותו או בתוצאתו של ההליך השיפוטי (עניין אלגד).

52. מספר התנהגויות של הנאשם עשויות היו לכונן את העבירה: הטענות הקשורות במצלמות האבטחה; טענות המאשימה הקשורות במכשיר הטלפון של הנאשם; והטענה לבריחת הנאשם לאחר האירוע. המאשימה הבהירה בסיכומיה כי אין היא מייחסת לנאשם עבירה על בסיס המסד הקשור במצלמות האבטחה. לטענת המאשימה יש להרשיע את הנאשם בעבירה של שיבוש מהלכי משפט בזיקה לטענה בדבר העלמת מכשיר הטלפון ולבריחת הנאשם.

53. המסד היחידי שניתן לדון בו בהקשר של עבירת שיבוש מהלכי משפט הוא הטענה כי הנאשם ברח ונמצא במנוסה משך תקופה עד שהסגיר את עצמו. כתב האישום כולל טענה כי הנאשם "שהה בבריחה עד ליום 24.10.2021, שאז הוא הסגיר את עצמו למשטרה", ובצמוד לכך צוין כי "כל זאת עשה הנאשם בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עיוות דין" (סעיף 9 לכתב האישום). ברם, כתב האישום לא כולל התייחסות כלשהי לטענה בדבר העלמת מכשיר הטלפון. אמנם, נושא מכשיר הטלפון עלה במהלך בירור העובדות, אך בסיכומים לא ביקשה המאשימה לעשות שימוש בסמכות הקבועה בסעיף 184 לחסד"פ; ומכל מקום לא פירטה מדוע לדידה יש להרשיע את הנאשם בעבירה של שיבוש מהלכי משפט על בסיס טענה זו.

54. הראיות שהונחו לפניי מלמדות כי אכן הנאשם ברח מהמקום, ונמנע מלגשת למשטרה למרות שידע כי

המשטרה מחפשת אחריו - עד ליום 24.10.2021. במועד זה ניגש הנאשם לתחנת המשטרה והוא נעצר במקום.

55. בראיות שהוגשו לפני קיימות עדויות לכך שלא ניתן היה לאתר את הנאשם חרף פעולות שבוצעו על ידי המשטרה (ת/12-15). לאמיתו של דבר, הנאשם לא מכחיש כי הוא היה במנוסה (ת/44), אך תירץ זאת בהסברים עליהם נעמוד בהמשך. בהתנהגותו זו הנאשם "עשה דבר" (בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי). בעניין אלגד צוין כי "גבולותיו של הביטוי 'העושה דבר' רחבים הם, והם כוללים גם מחדל (ראו גם סעיף 18 לחוק העונשין). לפיכך, המענה לשאלה מה נכלל בגדר דבר עשוי להשתנות על-פי תוכנו של האירוע הקונקרטי הנכלל בביטוי 'העושה דבר' בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה. מנוסתו של הנאשם והיעלמותו באופן שלא ניתן היה לאתר, ואי הגעתו לתחנת המשטרה למרות שידע כי המשטרה תרה אחריו, נלכדת בביטוי 'עושה דבר', כאמור בסעיף 244 לחוק העונשין.

56. אין לקבל את טענתו של הנאשם כי לא ידע שהוא דרוש לחקירה. הגעתם של השוטרים לבית הנאשם וקרובי משפחתו, כמתואר במזכרים, והודעותיהם כי הנאשם דרוש לחקירה, בשילוב השתתפות הנאשם במקרה וגרימת התוצאה; לא מותירים ספק לגבי כך שהנאשם ידע כי הוא דרוש לחקירה וכי עליו לגשת למשטרה כדי לקיים את הליכי החקירה שנפתחו לאחר האירוע.

57. לא ניתן לקבל את גרסת הנאשם כי הוא ייצא מהיישוב לבקשת מכובדים כדי להרגיע את המצב. בעדותו במשטרה מסר הנאשם הסבר אחר לפיו הוא חשש מבני הדודים שלו משום שלדבריו יש להם גישה לנשק (ת/22, ש' 43). גם לא ניתן לקבל את טענתו של הנאשם כי הוא עזב את המקום לשם קבלת טיפול רפואי, ביום האירוע (5.10.2021), שכן מהמסמך הרפואי שהוגש על ידי הנאשם עולה כי הוא קיבל טיפול רפואי ביום 13.10.2021 (נ/2; ראו גם עמ' 160-161). גם הסבריו של הנאשם לגבי מעשיו בתקופה למן יום האירוע ועד למעצרו פתלתלים, לא מהימנים, מעוררים קשיים רבים ומחזקים את הראיות המצביעות על כך שהנאשם היה במנוסה בשל כך שהמשטרה תרה אחריו. גם אם נקבל את גרסת הנאשם כי הוא עזב את היישוב לבקשת המכובדים כדי לא להחריף את הסכסוך (עמ' 128, ש' 10-11), קשה להבין מדוע היה צריך לגזור על עצמו חיי פרישות, מנותק ממשפחתו, ללא ציוד אישי, אוכל וביגוד, למשך שלושה שבועות. לפי גרסת הנאשם, מהיישוב הוא הלך ברגל לאזור נידח; ישן כל התקופה בחורשה באזור ליד עמק נוטפה תחת כיפת השמים; התנתק אף משיחות עם אביו ועם אשתו; ואכל ממטעי השדה (עמ' 128-129). כאשר הקשה עליו ב"כ המאשימה בנוגע לנושא האחרון הוא השיב "יש שם בית קרוב, לקחתי מהם להכין את האוכל", וכאשר נתבקש למסור פרטים על הבית טען שמדובר באוהל, ובאופן עקיף, כשנשאל מי פגש שם ציין כי הוא פגש אנשים שהוא לא מכיר והם לא מכירים אותו (עמ' 129, ש' 26; עמ' 130, ש' 25, ש' 29). ככלל, גרסתו של הנאשם באשר למעשיו בתקופה שמיום האירוע ועד שניגש לתחנת המשטרה, היא לא מהימנה. ההסבר להיעלמות הנאשם בתקופה למן יום האירוע ועד להגעתו לתחנת המשטרה ביום 24.10.2022, הוא ידיעתו כי פגע בנאשם, בן דודו, באורח קשה. משלילת הסבריו של הנאשם לגבי היעלמותו נגזרת המסקנה כי הוא התכוון אכן לנוס מפני המשטרה, והתנהגות זו מהווה שיבוש הליכי משפט.

58. אף אם נפליג ונקבל את גרסת הנאשם כי הוא היה במנוסה מסיבות שאינן נעוצות בחוסר רצון להתייצב לחקירה, הרי ניתן לעשות שימוש בכלל הצפיות. לפי הלך זה, ניתן בהחלט לקבוע כי הנאשם צפה בדרגת וודאות גבוהה כי היעלמותו תגרום לפגיעה בהליך המשפטי (עניין **אלגד**, עמ' 751). מסקנה זו נובעת מכלל הצפיות לפיו צפיית

התממשות היעד המבוקש ברמת הסתברות קרובה לוודאי, כמוה כשאפיפה להשגת היעד, שהנו במקרה זה שיבוש מהלכי המשפט. מי שזה עתה היה מעורב במקרה אלים, שגרם לתוצאה קשה, לבטח צופה ברמת וודאות גבוהה כי המשטרה תבקש לחקור אותו ולקבל את גרסתו, שלא לומר לעצור אותו לצורך קיום הליכים אלו. בעניין אלגד צוינו דברים אלו, בהקשר להצדקה להחלת כלל הצפיות על העבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין, והדברים יפים לענייננו בשינויים המחויבים:

"ההתנהגות של אמירת דבר שקר בחקירה משטרתית [ובמקרה שלפנינו - מנוסה מפני המשטרה] אינה מבטאת ערכים חברתיים או זכויות יסוד ראויים להגנה מעבר לאינטרס הכללי של הנחקר לחופש אישי. אמירת שקר [ובמקרה שלפנינו - מנוסה מפני המשטרה] ביודעין בחקירה משטרתית פוגעת בהכרח בערך החברתי של גילוי האמת ושל עשיית משפט אמת. היא אף עלולה לפגוע בתקינותה של החקירה הקונקרטית שבמסגרתה נאמר השקר ועקב כך לפגוע באינטרס עשיית הצדק ובשמירה על טוהר ההליך הפלילי בכל שלביו. על-כן מוצדק וראוי להטיל אחריות פלילית לפי סעיף 244 לחוק גם מקום שבו הנחקר צפה בהסתברות קרובה לוודאי כי שקריו עלולים לשבש את החקירה הקונקרטית (אף אם לא היה מעוניין בכך), ובכל זאת בחר לשקר" (עניין אלגד, עמ' 752).

59. המסקנה אפוא כי אני מחליט להרשיע את הנאשם בעבירה של שיבוש מהלכי משפט. בסיכומים טענה המאשימה כי להרשיע את הנאשם גם בכך שסייע לאחיו לשבש מהלכי משפט, אך דין הטענה להידחות. זכרה של טענה זו לא בא בכתב האישום וגם לא הונחה תשתית ראייתית המאפשרת קביעת מסקנה כי הנאשם סייע לאחיו בביצוע עבירה של שיבוש מהלכי משפט (ואיני מתעלם מעדות הנאשם בעמ' 126). לפיכך, לא ניתן לומר כי מתקיימים בנסיבות המקרה המבחנים הקבועים בסעיף 184 לחסד"פ, שכן לא ניתן לומר כי לנאשם ניתנה האפשרות להתגונן מפני הטענה - הן במובן הטכני-פרוצדורלי והן במובן המהותי - כי הוא סייע לאחיו לשבש מהלכי משפט (השוו: ע"פ 3956/21 כהן נ' מדינת ישראל (8.9.2022)).

הגנה מן הצדק

60. טענתו של הנאשם כי המאשימה נהגה עמו איפה ואיפה, בכך שלא אכפה את הדין נגד אחרים שביצעו עבירות. אכן, כפי שכבר שנפסק **"אכיפה בררנית יכולה להקים הגנה מן הצדק מקום בו נאכף הדין באופן שונה, בין ביחס למעורבים באותה פרשה ובין כאשר מדובר בפרשות שונות, ובלבד שאין כל טעם רלוונטי המבחין ביניהם..."** (ע"פ 3507/19 בורקאן נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (3.12.2020)). הטענה של אכיפה בררנית הינה אפוא אחת ממופעיה של הטענה להגנת מן הצדק, ודוקטרינת זו המעוגנת בסעיף 149(10) לחסד"פ היא האכסניה שבמסגרת ראוי לברר את טענות הנאשם (דנ"פ 5387/20 רותם נ' מדינת ישראל (15.12.2021)).

61. טענת הנאשם לאכיפה בררנית כוללת שלושה נדבכים:

הראשון - הטענה כי הדין לא נאכף כלפי בלאל-המתלונן בגין מעשיו לפני ובמהלך האירוע בו נפצע.

השני, הטענה כי הדין לא נאכף לגבי תקיפת מוסטפא והתוצאה שנגרמה לו על פי הנטען - השבר ביד. מהראיות שהוגשו במהלך בירור העובדות עולה כי גם נדאל וגם בלאל נחקרו בתקיפת מוסטפא ושבירת ידו (נ/2; נ/5, שורה 78; ראו התייחסות החוקרת עמ' 86, ש' 24-30, עמ' 88, ש' 1-2). ביחס לטענה זו, ציין ב"כ המאשימה כי התיק פתוח ולא נסגר.

השלישי, הטענה כי הדין לא נאכף נגד נדאל בגין מעשה בו הוא נצפה מנסה לדרוס נער (שהוא אחיו של הנאשם) ולאחר מכן יורד מהרכב ותוקף את אותו נער (להל: **אירוע הדריסה**). בהקשר לאירוע זה הוגש תיעוד של התקרית נ/1, שבו נראה רכב שנהוג על ידי נדאל מתקרב בצורה מסוכנת לנער ולאחר מכן יורד מהרכב ומרביץ לו.

62. הדברים ידועים, לכן נזכיר בקצרה כי הגנה מן הצדק חלה במצב שבו התנהגותה הפסולה של הרשות או תוצאתה יוצרים "מחסום" מפני העמדה לדין. קבלת טענת הגנה מן הצדק מאפשרת לבית המשפט הדין בעניין פלילי לבטל כתב אישום שהגשתו או בירורו עומדים "בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית" (ראו: ע"פ 8551/11 סלכני נ' **מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 12.8.2012)). בית המשפט העליון חזר והדגיש כי דוקטרינת ההגנה מן הצדק תיושם רק במקרים יוצאי דופן ולא על נקל יבטל בית המשפט כתב האישום עקב טענה של הגנה מן הצדק (ראו: ע"א 2910/94 **ארנסט נ' יפת**, פ"ד נ(2) 221 (1996); ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פ"ד נט(6) 776 (2005) (להלן: **עניין בורוביץ**)). בהקשר זה נזכיר את המבחן המשולש שנקבע בעניין **בורוביץ**. על פי מבחן זה, בשלב הראשון על בית המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליכים שנקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם וזאת במנותק משאלת אשמתו או חפותו; בשלב השני, יבחן בית המשפט אם יש בקיומו של ההליך הפלילי, חרף הפגמים שבו, משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, ועליו לערוך איזון בין הערכים השונים התומכים בניהול ההליך לעומת אלה הנוגדים לכך; בשלב השלישי, יבדוק בית המשפט אם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים מתונים ומידתיים מאשר ביטולו של כתב האישום.

63. ספק אם ההליך הנוכחי הוא האכסניה הנכונה לדון בנדבכים השני והשלישי של הטענה, באשר הטענה לגבי מקרים אלו איננה כי המדינה לא הפעילה את מנגנוני האכיפה כלפי המתלונן אלא כלפי אחר, בגין מעשיו של אותו אחר. הגם שאותו אחר, הוא אחיו של בלאל המתלונן, אין מקום להפוך את הטענה לאכיפה בררנית לטענה "קולקטיבית", בה יותר לנאשם לטעון כי הדין לא נאכף לא רק בגין מעשים שפגעו בו אלא בגין מעשים שפגעו באחרים, גם אם הם קרובי משפחתו. מי שנפגע מחדלון האכיפה - כך לפי הטענה - איננו הנאשם, אלא שני אחיו. הדבר מוצא ביטוי מובהק לגבי החשד לאירוע הדריסה, בהינתן שמי שנפגע הוא אחיו של הנאשם ומי שפגע בו לפי הנטען הוא אחיו של בלאל, נדאל. במילים אחרות, הנאשם לא יכול לזעוק בשמו של אדם אחר לחוסר צדק שנעשה כלפיו של אותו אחר, מה עוד שאותו אחר איננו צד למשפט ואף לא העיד במשפט. הדבר לא רק מקשה על הנחת תשתית ראייתית לבחינת הטענה, אלא אף יוצר קושי מהותי, בשים לב לכך שעמדתם של הנפגעים הפוטנציאליים מתת-האכיפה הנטענת, לא נשמעה כלל. מעבר לנדרש נעיר כי בניגוד לנטען על ידי הנאשם, עולה כי המשטרה פתחה בחקירת מקרה הדריסה (מזכר ת/37; עמ' 90, ש' 11-14).

64. הנדבך הראשון של הטענה לאכיפה בררנית, הוא כי המשטרה לא חקרה ולא העמידה לדין את בלאל בגין תקיפת הנאשם וככלל בגין מעשיו שקדמו לפגיעתו.

65. אכן, כפי שתואר מקודם, וכפי שאף צוין על ידי המאשימה בכתב האישום, לפגיעתו של בלאל קדמה התנהגות אלימה. בקביעותי בהכרעת הדין אף הוספתי וקבעתי כי בלאל המתלונן הכה את הנאשם בפלג גופו העליון. אכן, התנהגות זו מגבשת עבירה, ויש מקום לתת ביטוי להתנהגותו השלילית של המתלונן במהלך האירוע. עם זאת, לא ניתן להתעלם מהתוצאה הקשה שנגרמה למתלונן לעומת הפגיעה המינורית שנגרמה לנאשם. בסיכומים תואר כי הנאשם "סבל ממכאוב ונותרו לו סימני חבלה באזור פלג גופו העליון" (סעיף 3 לסיכומים); ומהמסמך הרפואי היחידי שהוגש על ידי הנאשם עולה כי הוא פנה לקבלת טיפול רפואי ביום 13.10.2021, כשבוע לאחר המקרה, ובאותו מסמך צוין כי הוא "מלין על כאבים כללים" (נ/2). מנגד, למתלונן נגרמה תוצאה חמורה לאין שיעור. בלאל נפגע פגיעה קשה בראשו, שכללה חתכים ושברים בראש, דימום במח שגרם בין היתר לסימני בצקת מוחית, ובעקבות פגיעתו הקשה טופל במחלקה לטיפול נמרץ ניוירוכירורגי, היה מורדם ומונשם לתקופה ארוכה ולאחר מכן אושפז בבית חולים ובהמשך בבית חולים שיקומי. הפער העצום בין תוצאת הפגיעה - מוליך למסקנה כי אי העמדתו לדין של בלאל אינה עומדת "בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית" ואף לא ניתן לומר כי המדובר בחוסר תום לב מצד הרשות, כטענת הנאשם בסיכומיו.

66. זאת ועוד, קבלת טענה של הגנה מן הצדק לא מביאה בהכרח לביטול האישום שכן קבלת הטענה יכולה להוליך למחיקת חלקים מכתב האישום, תיקון כתב האישום, או הקלה בעונש (ע"פ 10715/08 ולס נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (פורסם בנבו, 1.9.2009); ע"פ 3255/14 ביטון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 16.3.2015); ע"פ 3050/13 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 10.8.2014)). המאשימה נהגה בנאשם בהגינות באופן שפירטה בכתב האישום את התנהגותו השלילית של המתלונן, ובכלל זה מעשיו של בלאל עובר לפגיעתו והצטיידותו במקל. ניתן לומר אפוא כי טענותיו של הנאשם מתלכדות עם הליך גזירת העונש, שכן בהליכי גזירת העונש יהיה מקום להתחשב בהתנהגותו של בלאל בזיקה לקביעות העובדתיות בגוף הכרעת הדין.

התוצאה

67. המסקנה מכל האמור כי המאשימה הרימה את הנטל המוטל עליה והוכיחה מעל לכל ספק סביר את העבירות המיוחסות לנאשם. כמו כן, טענות הנאשם להגנה עצמית ולהגנת מן הצדק - דינן להידחות.

68. התוצאה מכל האמור, כי אני מחליט להרשיע את הנאשם בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום: חבלה חמורה בנסיבות חמורות, לפי סעיף 333 בשילוב סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין; ושיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

ניתנה היום, כ"ג תשרי תשפ"ג, 18 אוקטובר 2022, במעמד הנאשם וב"כ הצדדים.